

UVODNIK

Povorka ponosa LGBTIQ osoba, pod sloganom Vreme je za ravnopravnost, trebalo je da se održi u nedelju, 20. Septembra 2009, na Platou ispred Filozofskog fakulteta u Beogradu s početkom u 11 časova.

Međutim, tačno 24 sata ranije Povorku je zabranjena na mestu na kome je zakazana mesecima ranije. Premijer Republike Srbije Mirko Cvetković članovima i članicama Organizacionog odbora uručio je rešenje MUP-a o premeštanju skupa na Ušće ili ispred zgrade starog SIV-a, bez prava žalbe i bez objašnjenja kako to promena lokacije doprinosi bezbednosti skupa.

Rešenje Ministarstva unutrašnjih poslova, značilo je

zabranu održavanja Povorce ponosa na prijavljenoj lokaciji. Ponuđen prostor na Ušću apsolutno nije bio prihvatljiv za održavanje protesta koji je trebalo da pošalje poruku ravnopravnosti svih građana i građanki i održavanjem nekakvog kvazi skupa na Ušću, gde se niko ne okuplja, ta poruka bi bila upravo suprotna. Imajući u vidu da postojeći Zakon o okupljanju građana uopšte ne daje ovlašćenje policiji da menja lokacije javnih skupova kao i da državni organi nisu zaštitili osnovno ljudsko pravo na slobodu okupljanja koje je bilo ugroženo višemesecnim javnim pretnjama - 5 članica/članova Organizacionog odbora podnelo je Ustavnu žalbu Ustavnom суду Republike Srbije, a uskoro će podneti

tužbu Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu. Kao posledica zabrane Povorce ponosa, usledilo je hapšenje predstavnika desničarskih fašističkih organizacija tj. došlo je do inicijativa za zabranu ovih organizacija. Tokom šestomesečnog procesa organizovanja Povorce ponosa, pravo na seksualnu orientaciju i LGBT ljudska prava su bili najvidljiviji nakon 2001. godine, dobijena je ogromna podrška domaćih i stranih nevladinih organizacija za ljudska prava, medija, ambasada, EXIT festivala, javnih ličnosti (od kojih su neke snimile spotove koji su se emitovali na TV i radio stanicama).

Takođe, u momentu stvaranja ovih novina, odvija se proces stvaranja Platforme LGBT or-

ganizacija za ljudska prava u Srbiji. Ovim specijalnim izdanjem Labris novina, posvećeni zabranjenoj Povorti ponosa želimo, između ostalog, da se zahvalimo svima njima bez kojih bi, sigurni smo i potmenuti rezultati bili mnogo manji.

Takođe, želimo da podsetimo državne organe na obavezu da procesuiraju osobe i organizacije koje su činile krivična dela prethodnih linčem /čitavom jednom delu populacije te da obezbede sve relevantne bezbednosne preduslove da se Povorka ponosa sledeće godine održi na mestu gde se svuda u svetu povorke održavaju - u centru grada.

Labris
Novembar 2009.

BELGRADE PRIDE 2009 – PLATFORMA

Politička platforma Beograd Prajd-a (Belgrade Pride) proizašla je iz ideja feminističkog, mirovnog, ljudskopravaškog i anti-fašističkog pokreta.

Putem ove platforme, proglašavamo vrednosti i ideje za koje se borimo:

UKIDANJE PATRIJARHATA I DEKONSTRUKCIJA PATRIJARHALNIH STRUKTURA U NAŠEM DRUŠTVU

PRAVO NA RAZLIČITOST, KOJE PODRAZUMEVA I SEKSUALNU ORIJENTACIJU I RODNI IDENTITET

ANTIMILITARIZAM, ANTIRASIZAM, ANTIFAŠIZAM

RAVNOPRAVNOST LJUDI U SVIM DRUŠVENIM SFERAMA

SOLIDARNOST

SOCIJALNA PRAVDA

POLITIČKA PARTICIPACIJA

PRAVO NA SAMODEFINISANJE I SAMOIDENTIFIKACIJU

SLOBODA IZBORA SEKSUALNIH PRAKSI

NENASILJE, ŠTO UKLUČUJE I ODNOS PREMA PRIRODI I ŽIVOTINJAMA

PRAVO NA TELESNI INTEGRITET, ŠTO UKLUČUJE I PROMENE POLA/RODA

PRAVO NA SLOBODAN PRISTUP SVIM INFORMACIJAMA OD DRUŠVENOG ZNAČAJA

S A D R Ž A J

Proglaš	1
Uvodnik - Labris	2
Belgrade pride 2009 - PLATFORMA	2
Prajd 2009 - Hronologija događaja	3
Tekstovi članova i članica Organizacionog odbora publikovani u Borbi	
Mina Pejić - (M)oralna higijena	4
Majda Puača - (Homo) seksualna panika	5
Dragana Vučković - Zašto ne postoji nacionalni savet za pitanje većine	6
Marija Savić - Radujem se jer smo različiti	7
Dušan Kosanović - Država može i mora da osigura bezbednost	14
Saopštenja za javnost Organizacionog odbora Povorce Ponosa	
Potpisana deklaracija o saradnji sa EXITom	9
Podrška Ministarstva za ljudska prava	9
Širi se mreža međunarodne podrške	10
Zabranjena povorka ponosa 2009	18
Ustavna žalba zbog zabrane Povorce ponosa	19
Ka zajedničkoj platformi - Pride 2010	28
Pisma podrške	
Druga scena, Iva Prpić	11
Jelko Kacin, Mihailo K., Queer Zagreb, Vera Marković	12
Blogovi podrške	
Goran Miletić - Guske u magli	8
Otvoreno pismo - Otvoreni krik srbiye	11
Jelena Milić - Mozaki i srce na teren	22-23
Aleksandar Lambros - Možda malo boje	23
Srećko Sekeljić - Odgovornost	24
Biljana Srbljanović - Beleške sa margine	25
Biljana Stojković - Sodoma i Goroma predrasuda i neznanja	26
Izbor vesti o podršci iz zemlje i regionala	
Podrška javnih ličnosti	10
Protesti u znak solidarnosti sa Belgrade Pride-om	18-19
Solidarity with Belgrade Pride - Atina	18
Švedska - Suština evropskih vrednosti	13
Rainbow Rose - solidarnost	13
Intervjuji sa članovima i članicama Organizacionog odbora Povorce ponosa	
Lezbejka sam i ne stidim se toga - Majda Puača	15
Kakvu smo sliku ostavili deci - Dragana Vučković	16-17
Manjine čine većinu - Vladimir Veljković	27-28
Desanka Drobac - Između dva Ponosa	20-21
Marija Delić - Zašto se ponosim homoseksualcima	21
O Zagreb Prajdu	29-30
Istorija: Stounvolska revolucija	30-31

MART – Parada ponosa, koja bi mogla da bude održana ovog leta, prvi put je pomenuta početkom marta. Tri nedelje pre nego što je usvojen Zakon o diskriminaciji, Gej strejt alijansa (GSA) objavila je rezultate istraživanja o stanju ljudskih prava LGBT osoba u 2008. godini. Taj izveštaj je pokazao da su Vojvodina i Novi Sad najtolerantnija područja za pripadnike ove populacije, ali da to nije slučaj sa Beogradom, gde je stepen nasilja mnogo veći. Nakon prvih nagoveštaja da bi parade moglo biti, u jeku skandala oko povlačenja antidiskriminacionog zakona, državni sekretar u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Marko Karadžić, izjavljuje da će ovo ministarstvo podržati paradu.

APRIL – GSA i Labris, organizacija za lezbejska ljudska prava, potpisuju Memorandum o saradnji na organizaciji Parade ponosa 2009. i objavljuju da su otputčeli pripremu ovog događaja. Ubrzo im se prilikuje još nekoliko LGBT i HR organizacija.

MAJ – Krajem maja dolazi do trzavica unutar Organizacionog odbora. Nakon što je lider GSA Boris Milićević objavio da će Parada biti održana 23. avgusta, dan uoči Madoninog koncerta, Organizacioni odbor doneo je odluku o isključenju GSA iz daljih priprema te manifestacije, uz saopštenje da je takav čin doveo do – ozbiljnog ugrožavanja bezbednosti učesnika i organizatora manifestacije, ocenivši Milićevićevu javno istupanje kao "neodgovorno". Upravo u to vreme, kada su počele spekulacije oko datuma parade, počinju da se povajaju prve otvorene pretnje u medijima: "Definitivno ćemo ih razbiti. Sinodu smo uputili pismo u kom ih molimo da svojim zalaganjem spreče krvoproljeće. Ako hiljade Srbaca izade na ulice i dođe u kontakt sa kolonom pedera i političara, svašta može da se desi. Oni sami pozivaju na nasilje time što izvode svoje satanističke obrede na prestoničkim ulicama", bio je komentator Miše Vacić iz pokreta 1389 objavljen u listu Alo, krajem maja.

JUL – U organizaciju parade uključuje se Egzit, što je za celu manifestaciju bio značajan korak, pošto je Egzit ponudio pomoći oko marketinga, skretanja medijske pažnje na tu manifestaciju, kao i oko produkcije u svakom obliku. S obzirom na to da su finansijska sredstva organizatora bila vrlo ograničena, uključivanje Egzit-a u čitavu priču bilo je od velike pomoći. Polovinom jula organizatori saopštavaju konačan datum – Povorka ponosa biće održana 20. septembra.

PRAJD 2009 – HRONOLOGIJA DOGAĐAJA

Jovana Gligorijević

Ministar policije Ivica Dačić saopštava iz dana u dan da je zbog velikog bezbednosnog rizika Ministarstvo unutrašnjih poslova odlučio da Povorku ponosa obezbeđuje nekoliko hiljada policajaca. Istovremeno, pažljivom slušaocu ne može da promakne velika nervosa ministra i dobro zavijene kritike na račun ostatka Vlade koji na temu Povorce još uvek čuti.

12. septembar – Na TV B92 prikazani su premijerno promotivni spotovi za Povorku, u kojima učestvuju poznate ličnosti, među njima: Nikola Đuričko, Bebi Dol, Mirjana Karanović, Milutin Petrović... Održana je Porodična šetnja, u organizaciji Srpskog sabora Dveri, koju su podržale neke druge javne ličnosti. Organizatori rekoše da taj događaj nije odgovor na paradu, ali ni danas nije jasno šta bi drugo moglo da bude smisao i svrha okupljanja. Mladen Obradović iz Otačastvenog pokreta Obraz, direktno u kameru TV B92, poručuje – Svi znaju šta će se dogoditi ako pokušaju da održe tu paradu srama i isključivu odgovornost za sve što se tada bude događalo snose organizatori. Ako misle da mogu nekažnjeno da guraju prst u oko čitavom narodu, onda se grdno varaju, čekamo ih.

16. septembar – Tužilac Slobodan Radovanović izjavе, pretnje i najave nasilja putem medija okarakterisao je kao polemičke tonove, ne videvši prostor za sopstveno delovanje. U isto vreme, na forumima i socijalnim mrežama, Fejsbuk grupama za podršku Povorcima i svuda gde im se ukaže prilika divljaju pristalice ultradesničarskih organizacija, detaljno vrlo maštovito opisuju šta će sve raditi "pederima", iz čega će pucati, odakle bacati Molotovljeve koktele, koga će seckati i šta će mu se posle, tako i seckanom, dogadati.

Ministar policije Ivica Dačić saopštava iz dana u dan da je zbog velikog bezbed-

nosnog rizika Ministarstvo unutrašnjih poslova odlučio da Povorku ponosa obezbeđuje nekoliko hiljada policajaca. Istovremeno, pažljivom slušaocu ne može da promakne velika nervosa ministra i dobro zavijene kritike na račun ostatka Vlade koji na temu Povorce još uvek čuti.

ženskog na žensko, ali ipak poziva na uzdržavanje od nasilja. Episkop bački Irinej saopštava da se Srpska pravoslavna crkva i tradicionalne crkve i verske zajednice

Organizacioni odbor Povorce Ponosa na press konferenciji u Medija centru, 21.7.2009.

da promakne velika nervosa ministra i dobro zavijene kritike na račun ostatka Vlade koji na temu Povorce još uvek čuti.

17. septembar – pred Povorku, oglašava se ministar za ljudska i manjinska prava Svetozar Čiplić – Zvaničan stav Ministarstva za ljudska i manjinska prava, ali i Vlade Srbije, jeste da je Povorka ponosa, zakazana za nedelju, 20. septembra, događaj koji promoviše slobodu. Prema njegovim rečima, Vlada je svoj stav o ljudskim slobodama, posebno o toleranciji među građanima Srbije i integraciji u društvo, na najbolji način izrekla donošenjem Zakona o zabrani diskriminacije. Sličan odgovor novinari dobijaju i u kabinetu predsednika Tadića.

Oглаšava se mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije, nazivajući Povorku – beslovesnim raspaljivanjem pohote muškog na muško i

u Srbiji protive pravu na javno izražavanje seksualne orientacije ili bilo koje druge lične sklonosti – ukoliko ono vređa pravo građana na privatnost i porodični život, njihova verska uverenja i neprikosnovenost dostojanstva ličnosti.

Srpski narodni pokret 1389, posle serije pretnji Povorci, zakazuje Apsolutno nenasilnu svenarodnu srpsku žurku nedevijantnih, za osam sati ujutru, na Plato-u. Za ovo okupljanje dozvolu nisu dobili od MUP-a. Vrhunac ludila dostignut je u petak.

18. septembar – na mejl adresu većine beogradskih redakcija 1389 šalje ponudu za otkup fotografija učesnika Povorce, kako bi iste bile postavljene na sajt, u okviru projekta "Zaštiti svoje dete". Dodatnu zabunu unose demantiji koji istovremeno stižu sa druge mejl adrese, takođe sa potpisom SNP 1389.

AVGUST – počinje da se zahuktava atmosfera koja će kulminirati u danima pred paradu. Polako, ali sigurno, po Beogradu se pojavljuju graffiti sa porukama mržnje, a lideri Obraza i 1389 svakodnevno, preko određenih medija, poručuju da neće dozvoliti da se povorka dogodi u Beogradu. Istovremeno, organizatori izdaju saopštenje da su, u saradnji sa profesorom Fakulteta za bezbednost, napravili studiju bezbednosti skupa, da imaju garantije MUP-a da će policija štititi skup i da će učiniti sve da skup protekne mirno.

Podršku Povorci upućuju OEBS, Savet Evrope, UN i druge međunarodne organizacije, kao i ambasadori većine zemalja članica EU, a neki najavljuju i prisustvo na Povorci.

19. septembar – Organizacioni odbor se sastaje sa premijerom Mirkom Cvetkovićem. Premijer im uručuje rešenje u kom stoji da je skup visokorizičan i

Mina Pejić

(M)ORALNA HIGIJENA

Rezultati jednog istraživanja CESID-a sledeći su: 70 odsto ispitanika veruje da je homoseksualnost bolest koju treba lečiti.

Možemo se pohvaliti još jednim statističkim podatkom: u Srbiji se, u proseku, potroši 1,5 tuba paste za zube godišnje, odnosno tokom 52 nedelje, po glavi stanovnika.

Ja na primer (empirijski sam utvrdila) sama potrošim 1,5 tubu za šest nedelja. A perem zube, mislila sam, prosečno dva puta dnevno. Ako se još malo zavabite ovim brojkama, izlazi da prosečan stanovnik tek svakog četvrtog dana opere zube. Bljak. Evo, zamišljam: širom otvorena usta, iz kojih se širi miris ostataka hrane koji tu, u usnoj duplji, trule, neki jedan, a neki čak četiri dana, kako izgovaraju "homoseksualnost je bolest koju treba lečiti". Pretpostavljam da je svrstavaju u kategoriju mentalnih bolesti. Zašto? Kako? Na osnovu kojih kriterijuma? Koja logika je prethodila ovakvom zaključku?

Verovatno logika slična onoj američkog lekara Samuel A. Cartwrighta iz Luizijane, koji je 1851. godine opisao mentalnu bolest koju je nazvao "drapetomania". Drapetomania je bila mentalna bolest koja se jav-

ljala isključivo među robovima crncima. A kako se manifestovala? Bežanjem roba od svog robovlasnika! Patološko svojstvo robova da teže slobodi??? Nečuveno, zar ne? Lečili su takve bičevanjem, naravno.

Prosečan čitalac (onaj koji ulazi u onih 70 odsto, koji takođe pere zube svakog četvrtog dana) reči će: "Ma kakve to sad ima veze sa homoseksualnošću? Ovi jadni robovi, samo hteli da budu slobodni. "E pa ima veze. I "bežanje od svog robovlasnika" i homoseksualnost tiču se slobode, slobode izbora, koja je osnovno ljudsko pravo.

Međutim, proglašavanjem drapetomanie i homoseksualnosti za bolest ukida se sloboda, sloboda robovima da ne budu robovi i da rade za koga žele i sloboda osobama istopolne orientacije da vole koga žele.

Frojd je rekao: "Normalan čovek je onaj koji je sposoban da radi i da voli". Dodaću da je verovatno smatrao da je neizbežno da se te sposobnosti i ostvare u realnom životu.

Tako da oni koji su želeli i želete da leče "drapetomaniju"

da zbog velikog rizika da dođe do ekscesa ne može da se garantuje bezbednost. Kao alternativnu lokaciju MUP predlaže Ušće, što organizatori odbijaju, uz obrazloženje da izmeštanje iz centra grada obesmišjava čitav događaj. Povorka ponosa je zabranjena.

20. septembar – uhapšeni Radojko Ljubičić i Miša Vacić, vođe pokreta 1389. sa još 37 ultradesničara.

Izvor: Vreme Septembar 2009

Photo: Drab Makyo@flickr

i "homoseksualnost", u ime "bolesnika" i sa ciljem da im unaprede mentalno zdravlje i kvalitet života, zapravo čine upravo suprotnu stvar.

Narod Amerike je, ipak, shvatio da drapetomania nije mentalna bolest, koju treba lečiti. Treba vam

dokaz? Ja ne mogu naći bolji od Baraka Obame. A narod u Srbiji? Kada će se tih 70 odsto ljudi opametići? I početi redovno da pere zube.

Izdavač: Borba
20. avgust 2009.

Majda Puača

(HOMO)SEKSUALNA PANIKA

U Srbiji homofobija je toliko opšta i rasprostranjena da je na nivou tradicionalne vrednosti koja se prenosi s kolena na koleno.

Varijeteti su oduvek sastavni deo živog sveta, od najprostijih mikroorganizama do najsloženijih formi društvenog uređenja.

Međutim, kako primećuje antropološkinja Gejl Rubin, seksualnost i seksualne prakse moraju da se prilagode samo jednom

ultimativnom standardu - heteroseksualnosti. Drugim rečima, seksualna hijerarhija je organizovana tako da se jedna određena vrsta seksualnosti podstiče i nagrađuje, dok se druge kažnjavaju i suzbijaju. Obzirom na to da je heteroseksualnost podrazumevajuća i većinska, ona se često doživljava kao jedina ispravna i moralna, te se druge posmatraju kao nemoralne, čime se daje legitimnost diskriminaciji po ovoj osnovi. Po sličnom principu funkcionišu i druge vrste diskriminacije, no ovde ćemo se zadržati na homofobiji.

Kako to funkcioniše u praksi? Uzmimo neke sveže i pojednostavljene primere iz države Srbije, radi lakšeg prepoznavanja suštine. Poslednjih godina, nekako s proleća, pod pokroviteljstvom grada Beograda održava se tzv. grupno venčanje. Pedesetak heteroseksualnih parova se venčava zajedno, uz blistave osmehe i konfete, prodefiliuju platoom ispred gradske skupštine, poziraju i odlaze svojim domovima gde će živeti srećno i berićetno do kraja života. Ili dok se ne razvedu.

Da li se društvo uzrujava zbog ove manifestacije? Da li se postavlja pitanje koja je suština i zašto ovi mладenci moraju da paradiraju gradom i nabijaju nam na nos svoju seksualnu orientaciju i, ili činjenicu da, za razliku od nekih, imaju pravo i mogućnost da se venčavaju na račun poreskih obveznika? Da li se ovaj skup proglašava nemoralnim, sramotom za Srbiju? Reklo bi se da ne.

S druge strane, imamo seksualne disidente, oличene u istopolno orijentisanoj i transrođnoj populaciji, koju ću ovde zarad terminološkog olakšanja čitaocima zbirno pominjati kao "gej populaciju". Oni su

odlučili da, osam godina nakon što su uz odobrenje države nasilno sprečeni da uživaju ustavom zagarančano pravo na mirno okupljanje, ponovo izadu na ulice i pokažu da postoje i da više neće trpeti nasilje, niti pristati na skrivanje i ponižavanje. Povorka ponosa tj. gej prajd, kao što mnogi ne shvataju, predstavlja legitiman čin i deo borbe za prava jedne društveno marginalizovane grupe, koja, na ovaj način, pokušava da skrene pažnju na diskriminaciju kojoj je izložena. Poboljšanje društvenog položaja, kao što istorija širom sveta pokazuje, ne dolazi samo od sebe, već se za njega valja izboriti.

Sloboda mahanja

Ipak, kada je gej populacija u pitanju, sva gore navedena pitanja izbijaju u prvi plan. I ne samo pitanja. Samoproklamovani čuvari "srpstva", Šta god to bilo, već uveliko javno prete nasilnim razbijanjem povorke, navajaju apokalipsu, moralni krah i trenutnu propast srpskog naroda ako se ona desi. Na stranu to što se broj stanovništva na zemlji stalno povećava uprkos postojanju gejeva i lezbejki, za njihovu Srbiju očigledno važe neka specijalna, nebeska pravila. Beogradske fasade su miropomazane njihovim "hristoljubivim" porukama u kojima zahtevaju "smrt pederima", dok navijači traže "sto(p) gej paradi". Nešto blaži, gradonačelnički stav, koji pretpostavljam,

podržava "moralna" većina, je zatvaranje homoseksualnosti u četiri zida. Dakle, javni moral ne vreda kada se hetero parovi drže za ruke, ljube, grle, plešu u javnim prostorima, no ako se dva momka ili dve devojke usude da učine isto, zabrinuti roditelji besno pitaju kako će deci da objasne šta se tu dešava? Da slučajno mališani ne pomisle da je to normalno, kao što je „normalno“ da se igraju s plastičnim pištoljima i mitraljezima.

Ova pojednostavljena slika nedvosmisleno ukazuje na duple standarde i činjenicu da su u srpskom društву neki jednakiji od drugih. Iako su ekstremni oblici ove svojevrsne seksualne panike najvidljiviji kada se ispoljavaju na gej populaciji, na nešto manje prezira nailaze hetero parovi koji ne žele da imaju decu, oni koji to ne mogu, nevenčani parovi, devojke koje abortiraju, te samohrane majke i mnogi drugi.

Naravno da nije samo gej populacija u Srbiji ugrožena, niti su ugrožene samo manjine. Svedoci smo, već predugo, da se vladajuća manjina i posle Miloševića besramno bogati na račun radničke većine. Pa ipak, ne bi bilo iznenadenje da vode etatizovanih sindikata iskoriste Povorku ponosa kao povod za nove pucnje u prazno uperene ka vlastima. Nadajmo se da će većito izmanipulisani radnici i radnice uvideti, ako već nisu, da pravljenje podela, bilo da su

Photo: Zoran Raš

one po nacionalnoj, polnoj, seksualnoj ili nekoj drugoj osnovi, pogoduje upravo onima koji su odgovorni za njihov, tj. naš katastrofalni položaj.

Stoga bi svi oni koji bi rado svoj gnev iskalili na gej populaciji, trebalo da se zapitaju nije li kanalisanje nezadovoljstva u pravcu jedne marginalizovane i manjinske grupe koja nema gotovo nikakvu društvenu moć - rasipanje preko potrebne energije u potpuno pogrešnom pravcu?

Tužna je činjenica da je u Srbiji homofobija toliko opšta i rasprostranjena, da je na nivou tradicionalne vrednosti koja se prenosi sa kolena na koleno. Zato ne čudi mnoštvo neutemeljenih argumenata kojima se staje u odbranu iste. Mnogi umereniji homofobi insistiraju na tome da u zemlji postoje mnogo veći problemi koje treba rešavati, no ne smeta im što u sred ekonomске krize država izdvaja novce za "Festival porodice". Nešto bučniji su oni koji se bune, jer misle da im se nameće nešto što je za njih nemoralno i bolesno. Iako je takvo viđenje zasnovano na neobaveštenosti i predrasudama koje bi se mogle početi rešavati uvođenjem seksualnog obrazovanja u škole, cilj Povorce ponosa nije da njihovo mišljenje menja. Sloboda mišljenja je zagarančana svima, ali diskriminacija i nasilje nad drugima nisu. Dakle stvar je vrlo jednostavna, kako bi rekao Sartr, "tvoja sloboda mahanja rukama se završava kod vrha mog nosa".

Photo: Marko Milutin

Dragana Vučković

Lezbejke i gejevi su jedina marginalizovana grupa kojoj se čak osporava i osnovno ljudsko pravo na okupljanje. Tvrdim, jedino kada je reč o ovoj društvenoj grupi, čućete argumente koji se inače nikada ne mogu čuti ma o kojoj drugoj skupini da govorimo. Jedino kada je o njima reč - sve je okej i sve se može - koristiti govor mržnje, najotvoreni pretili, pozivati sve druge (osim samih lezbejki i gejeva) da govore svoje mišljenje o homoseksualnosti, legitimnim smatrati huligane i redovno ih pozivati kao „drugu stranu”, onu koja treba da da kontra mišljenje, još jednom izrekne da je u pitanju bolest, greh, zločin.

Po jednom istraživanju medija - gejevi i lezbejke su društvena grupa koja ima ubedljivo najmanje prostora u medijima da govori sama o sebi a u isto vreme i grupa prema kojoj je u najvećoj meri doz-

bama drugačije seksualne orientacije od heteroseksualne, kraće - homofobija.

za prava osoba drugačije seksualne orientacije od heteroseksualne.

Najčešća pitanja i dileme

Hajde zajedno da prodemo kroz neka od najčešćih pitanja i razloga zbog kojih Povorka ponosa - ne treba da se održi.

Jedna od prvih rečenica koju čujemo na sam spomen Povorce je - Čemu to paradiranje, šta oni uopšte hoće i zašto heteroseksualci ne paradiraju? Povorka ponosa je sećanje na 27. jun 1969. godine, kad su prvi put u istoriji LGBT osobe, u Njujorku, pružile otpor nasilju kojem su bile izložene od strane pripadnika policije. Od tada se, širom sveta, tokom cele kalendarske godine, obeležava tzv. Dan ponosa LGBT osoba - slično 1. maja ili 8. marta, i ovaj dan predstavlja dan borbe

Beogradská Povorka ponosa se, ne organizuje da bi isprovocirala većinu, da bi manjinska grupa paradirala gradom, već da bi se ukazalo na probleme koje pripadnici jedne manjinske grupe imaju u društvu zbog određene različitosti.

Zašto strejt ljudi ne paradiraju? Vrlo je lako odgovoriti - upravo zato što paradiraju svaki dan! Izadite na ulicu, osvrnite se oko sebe, zastanite ispred trafike ili nekog bilborda - svuda oko nas je heteroseksualnost kao većinska i tako podrazumevajuća orientacija koju upravo zato i ne primećujemo. Strejt ljudi nemaju jedan dan za Paradu - i zašto bi kad imaju svaki dan za to! Strejt ljudi

nemaju skup povodom svoje seksualne orientacije zato što verovatno na prste možemo da prebrojimo slučajeve u celokupnoj istoriji čovečanstva kada je neki heteroseksualac pretučen, vredan, izbačen s posla ili iz kuće od strane roditelja zato što je strejt - a sve se ovo dešava gejevima i lezbejkama samo zbog činjenice da vole osobe istog pola.

Ne iznosi se Povorkom ponosa seksualna orientacija na ulice, već diskriminacija i nasilje na osnovu seksualne orientacije.

Idemo dalje. Sigurno ste čuli i da "nije bezbedno organizovati ovakvu manifestaciju jer može doći do nesreća i napada na učesnike".

Povorka ponosa je, i po proceni stručnjaka za bezbednost, skup visokog rizika, ali zahtev da se ovakav skup zbog toga izbegava naprosto ne stoji jer je dužnost države da obezbedi skup koji je u skladu sa zakonom tj. da zaštiti njegove učesnike i onda kada rizik postoji.

ZAŠTO NE POSTOJI NACIONALNI SAVET ZA PITANJE VEĆINE?

voljena upotreba govora mržnje. Ovaj podatak govori zašto se predrasude koje postoje prema LGBT osobama teško otklanjavaju i prevazilaze kao i zašto 2009. godine preko 70 odsto stanovnika Srbije smatra da je homoseksualnost bolest.

Puno je pitanja, još više argumenata, zašto, verovatno najsporniji momenat borbe za ljudska prava istopuno orientisanih osoba, ne treba da se dogodi, zašto je problematičan. Govorim o Povorci ponosa, Prajdju, Paradi ili Maršu, kako vam drago. Ono što je zajedničko svim ovim argumentima su dva momenta - ekskluziva, jer se ne potežu u istim ili sličnim situacijama i poreklo - a to je strah, mržnja i netrpeljivost prema oso-

I da, država Srbija, to stalno čini kad su mnoge druge manifestacije visokog rizika u pitanju - fudbalske utakmice, veliki koncerti, predizborni politički mitinzi... Da li ste ikada čuli da se u javnosti tražilo da se otkaže koncert ili politički miting zato što je visokorizičan skup u pitanju? To je ta ekskluziva o kojoj vam govorim.

Nakon brige za bezbednost učesnika, dolazi serija moralnih dilema i tvrdnji tipa: takva manifestacija ugrožava prava većine koja se protivi homoseksualnosti, Parada ponosa vredna javni moral, Crkva je protiv toga i hrišćanstvo to zabranjuje.. Da li ste ikada čuli da zbog ugroženih verskih prava protestuje većinska

verska zajednica? Da li ste čuli da belci traže suzbijanje diskriminacije na osnovu rasne pripadnosti? Reč je o elementarnom poimanju odnosa moći jedne manjinske i jedne većinske grupe u društvu. Povorka ponosa neće ugroziti ničija prava već to čine oni koji mesecima putem medija prete da će doći i tući ljude 20. septembra, a Povorka je zakonom dozvoljen vid borbe jedne društvene grupe i tu nema ničeg nemoralnog,

jer je reč o protestu koji će poštovati zakonom propisana pravila o ponašanju na javnom mestu. U sekularnoj državi, kakva je i Srbija, pravo na okupljanje kao i druga ljudska prava su uređena zakonima i nije u nadležnosti crkve da odlučuje o tome ko sme, a ko ne da protestuje.

Pravo je većine da se ne slaže sa jednom manjinskom grupom koja protestom izražava svoj stav, ali to nije razlog da se manjin-

ski skup zabrani tj. da se ne obezbedi njegovo sigurno održavanje.

I uvek su se u istoriji održavaли protesti neke manjine koja se bunila, tražila ravnopravnost i jednakih prava i upravo su ovakvi skupovi način da društvo uvaži i čuje glasove tih ugroženih. Zato je 20.09.2009. važan dan za celu Srbiju - zato što će ovakvim skupovima ona postati bolje mesto za ljude koji u njoj žive. I sasvim je u

redu ako ste i sami potezali neki od ovih razloga protiv Povorki ili možda sve? Niko nije operisan od homofobije ili što bi rekla moja dobra prijateljica, aludirajući na društvo u kojem smo odgajani i ceo socijalni setting - sve su nas učili da budemo homofobični/e. Dobra vest je da 20. septembra imamo priliku da okrenemo novi list. Vreme je za ravnopravnost.

Izdavač: Borba
3. septembar 2009.

RADUJEM SE JER SMO RAZLIČITI

Marija Savić

Povorka ponosa ne vreda nikoga. Ona je način na koji LGBT populacija izražava svoje nepristajanje na nasilje i pretnje, samo zato što se razlikuju od drugih.

Ne samo da više od polovine ljudi u mojoj zemlji i u mom gradu misli da sam bolesna, nego čak i oni koji shvataju da nisam, želete da se moj glas čuje "kada za to dođe vreme".

Stalno slušam te izgovore, da još "nije vreme za paradu" i šta mi to hoćemo i zašto, pobogu, ne ostanemo u četiri zida? I ono: "Ne, ne, ja sam skroz frendli,

samo nije još vreme." Ne znam šta će to vreme da doneće i kakvo čudo treba da se dogodi, pa da i ja mogu da, npr. odem kod rođaka na porodični ručak sa svojom partnerkom bez neprijatnosti ili da sedim za istim stolom sa drugim (heteroseksualnim) parovima i da se na isti način ponašam u svom paru. I kapiram da ne može vreme ništa da

donesе ako i sama nešto ne uradim po tom pitanju.

To što sam lezbejka nije pitanje seksualnosti, već pitanje mojih sloboda i svega onoga što ja smem ili ne smem, i po čemu sam slična, ili se razlikujem od drugih.

Izlazak iz šablona

Dakle, niti imam želju da svojom spavaćom sobom opterećujem ljude oko sebe, niti želim pravo da bilo ko zna bilo šta o mom seksualnom životu! Ja imam divne roditelje koji me vole iako sam, za razliku od većine mojih drugarica, odlučila da im kažem da sam lezbejka. Nekako smo čak brzo prošli faze preispitivanja moje moralnosti, mentalnog stanja ili da li sam i sama u nekoj fazi. Ali i sa njima je bilo isto u jednom - uvek kad kažeš nekom da si lezbejka, prvo dobiješ sažaljenje.

Trebalo mi je dosta vremena da im objasnim da nisam jadna, da nemam čega da se stidim i pre svega - da sam srećna! Pogotovu nije lako objasniti kada odrastaš u kulturi u kojoj je sve što činiš ili ne činiš podložno tumačenju, a svako izlaženje iz šablona može da bude toliko opasno da preti uništenjem.

Međutim, možda najteže za objasniti je motiv za učestvovanje u nečemu

kao što je Povorka ponosa. Tu sada na scenu stupa ne samo sažaljenje mene, nego i nekakvo kolektivno sažaljenje. Komentari koje oko sebe čujem govore o uništenju i odjednom se čitava nacija oseća ugroženo od manjine kojoj se do skoro glas nije čuo, čak ni kao šapat. Nisu tu samo pretnje lezbejkama i gejevima, već i "zbiljna" pretnja da će se posle 20. septembra Srbija toliko zaprljati, da je više niko neće oprati. S druge strane, od onih 'priateljski' nastrojenih uvek je isti komentar - Okej je što sam lezbejka, ali zašto, pobogu, mora svako da zna za to? I onda, svi su besni i mnogo je nasilja i pretnji, i zašto moram baš ja, zašto ne može neka druga? I onda opet - nije još vreme. I sažaljenje. A ja ostajem da se pitam - da li je vreme zaista toliko bitan činilac? I da li je vreme toliko snažan činilac koji sam po sebi može dovesti do ravnopravnosti?

Meni je žao što se većina ljudi oseća ugroženo zato što ja zahtevam svoje pravo da prošetam ulicama grada. Za mene ta šetnja nije način da bilo koga vredam, već način na koji izražavam svoje nepristajanje na nasilje i pretnje samo zato što sam različita. Ja se takođe osećam ugroženo zato što gomila preti da će doći da me polomi od batina samo zato što zahtevam svoj

slobodu i svoj prostor, na nekoliko sati u centru grada. Isti ti koji prete već duže od godinu dana zauzimaju istaj prostor protestujući svakoga dana u pet popodne iz žaljenja za ljudima koji su optuženi za najgore zločine, ali njima niko do sada nije rekao da prestanu da protestuju i da se sakriju u svoja četiri zida! Iako mislim da ti koji prete batinama itekako imaju zbog čega da se stide i sram ih bilo, nikada mi nije ni palo na pamet da ih treba tući... valjda nismo svi isti, i valjda imamo različite ideje kako svet i naš grad treba da izgledaju, a šta mi sami povodom toga treba da radimo. Ali mi niko ne može reći da je većina ugrožena zato što ja postojim i zato što hodanjem u Povorci ponosa zahtevam da se moje postovanje uvažava.

To što postoje ljudi koji mi prete ne znači da treba da čutim, već da država treba da dokaže da je otvorena da ide u pravcu eliminisanja pretnji onima koji su u manjini i čiji se glas slabije čuje.

Imam nešto više od trideset godina, znam da sam lez-

bejka od onda kada nisam znala šta znači reč lezbejka, i do sada se nijedna moja drugarica ili drug nisu zarazili od mene i većina njih su još uvek heteroseksualni. Dakle, recite mi, molim vas, kakva je to tačno katastrofa koja može da se dogodi ako me, slučajno 20. septembra, vide vaša deca na ulici?

Na kraju moram da priznam da sam pozitivno iznenadena kako svakoga dana stiže sve više podrške. Ljudi pišu iz raznih gradova, svoj dolazak najavljuju ne samo lezbejke i gejeve, nego i bračni parovi sa decom, stari i mlađi, iz svih krajeva Srbije, ali i sveta. U glasu onih koji dolaze ne osećam sažaljenje prema lezbejkama i gejevima, kažu važno im je da budu deo istorije koja će ovu zemlju makar malo otvoriti i pokazati njenu odlučnost u poštovanju različitosti. Zbog takvih sam još više ponosna što će biti deo Povorke. Radujem se svima koji će 20. septembra koračati zajedno sa mnom centralnim ulicama Beograda. Radujem se, jer smo različiti!

Izdavač: Borba
11.septembar 2009.

Goran Miletić

Guske u magli

Pet dana pre održavanja prve prave Povorke ponosa (2001. godine se desio samo pokušaj), organizatori i cela LGBT zajednica su postigli rezultat kakav se na Zapadu ne bi mogao postići ni mesecima dugog i upornog rada.

Posle usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije, mislio sam da će njegovi protivnici (a samim tim i protivnici Povorke ponosa) biti mnogo pametniji, da će iz cele ujdurme oko zakona nešto naučiti i da će se ubuduće „boriti“ na mnogo pametniji način. Međutim, izgleda da cela ta šarolika ekipa ne ume da se odmakne dalje od „smrt pederima“, „stop paradi“, „spremni smo i čekamo vas“, „razbićemo vas“, „pobićemo vas“ i „prebićemo vas“. Ako već iz

ratova 90-tih nisu ukapirali da se nasilje nad drugima i drugaćnjima uopšte ne isplati, nadao sam se da će uspeti da do ovog zaključka dodu makar u poslednjih par godina.

Prvo, najavama o nasilju, povećana je „važnost“ svake vesti koja se tiče Prajda. Dakle, sve informacije, pisma i akti podrške ne bi bili ni izbliza interesantni medijima i javnosti, da nije onih dosadnih i neispirativnih pretnji pripadnicima LGBT zajednice. Da su, naprimer

Photo: extranoise@flickr

„Obraz“ i ekipa čutali, bilo bi tek nekoliko vesti o Prajdu, mediji bi pokrili sam događaj i još par stvari. Ovako, svaki detalj o Prajdu je vest, svaka nova podrška je zanimljiva za medije. Novinar zanima ama baš sve o Prajdu i to će tako ostati i narednih nedelja dana.

Dруго, ispostavilo se da lepeza mrzitelja svega drugačijeg ne ume da smisi ništa drugo sem da „se spremi da tuče učesnike parade“. Bez obzira šta policija misli o ovom ili onom događaju, pre ili kasnije se morala staviti tačka na nasilje kao oblik izražavanja neslaganja. Neverovatna erupcija pretnji je samo učvrstila policiju u uverenju da skup mora biti sasvim zaštićen. Trenutno je vidljiva namera ekipi mrzitelja da napadne policiju kako bi došla do učesnika Povorke, što je u startu još jedan autogol.

Treće, mediji koji podržavaju „vrednosti“ protivnika Zakona o zabrani diskriminacije i Povorke ponosa su tokom donošenja

Četvrti, pretnje nasiljem su već sada stvorile empatiju kod velikog broja ljudi koji inače ne bi bili solidarni sa LGBT zajednicom. Umesto neutralnosti, mnogi su već sada izabrali podršku Povorci ponosa. Ukoliko se pretnje nasiljem realizuju ili neko bude povređen, broj onih koji će podržati Povorku će se povećati, debata u javnosti o tome će biti još veća, a svako ko opravdava nasilje će biti još više izložen kritici, a pritisak na državu da reaguje će biti dupliran.

Peto, navodne miroljubive inicijative („izmeštanje Prajda na Ušće“ i „Porodična šetnja“) nisu dale ama baš nikakvog rezultata. Iako su se autori obe inicijative ogradiili od nasilja, ostaje utisak da to nije učinjeno iskreno i da će njihovi članovi učestvovati u nasilju.

Šesto, neverovatna je nesposobnost da se shvati što je osnovno ljudsko pravo, a da se kao argument za neodržavanje Prajda uzima praksa u Rusiji ili Poljskoj. Priča o „provocirajući nasilju“ i „ispoljavanju seksualne orijentacije u četiri zida“ pada u vodu čim se pročitaju Ustav i zakoni Srbije. Koga mrzi, neka pročita samo član 21. Zakona o zabrani diskriminacije i biće mu dovoljno.

Zbog svega ovoga, 5 dana pre održavanja, Povorka ponosa je već postigla mnogo veći efekat nego što se moglo očekivati. Protivnici i dalje deluju kao guske u magli koje se trude da napadnu automobil koji upravo prolazi. Magla će se podići, automobili će od sada prolaziti stalno.

B92, blog
15. septembar 2009.

Photo: Media centar

Organizacioni odbor Povorce ponosa saopštio je da će skup za promociju prava lezbejki, gej, biseksualnih i transrodnih osoba (LGBT) u Srbiji početi 20. septembra na platou ispred Filozofskog fakulteta u Beogradu

PODRŠKA MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA

Tim povodom, državni sekretar u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Marko Karadžić, izrazio je juče očekivanje da će tokom Parade ponosa nadvladati zdrav razum i da neće biti korišćeno nasilje protiv ne-istomišljenika. Karadžić je naveo da je Ministarstvo za manjinska i ljudska prava u stalnom kontaktu sa organizatorima Parade ponosa i pri-

padnicima MUP-a, kako bi sve proteklo u najboljem redu.

“Naš zadatak je da se u skladu sa zakonom, zaštite njeni učesnici jer očigledno postoje određene grupe koje pozivaju na nasilje i prete smrću LGPT osobama što je nedopustivo. Pretnje ovoj populaciji su nedopustive u ovom društvu”, kazao je Marko Karadžić.

POTPISANA DEKLARACIJA O SARADNJI

Festival EXIT i Organizacioni odbor Belgrade Pride-a su u nedelju potpisali Deklaraciju o saradnji u organizaciji Povorce ponosa, koja će se održati u septembru u Beogradu.

“Kao što se EXIT menjao kroz 10 godina postojanja, mislim da je i Srbija, 10 godina kasnije, postala bolja zemlja nego što je bila, a ovo je još jedna od bitnih stvari koja treba da se menja u njoj. Pravo na ljubav je neotudiva stvar”, rekao je generalni menadžer festivala EGZIT – Bojan Bošković, na konferenciji za novinare na Petrovaradinskoj tvrdavi. On je istakao da će EXIT pomoći organizaciju Povorce ponosa i da će pomoći u marketingu, skretajući pažnju na tu manifestaciju, kao i u produkciji u svakom obliku.

“Potpisivanjem deklaracije želimo da poručimo da pravo na ljubav ne može da se oduzme. S ljudima iz organizacije Povorce ponosa znamo se već veoma dugo i zajedno smo prošli puno lepih i ružnih momenata, pa je logično da se EXIT odlučio da u potpunosti propriati manifestaciju”, naveo je Bošković.

Marija Savić, iz organizacije Povorce ponosa, rekla je da će tačan da-

tum i mesto održavanja povorce saopštiti uskoro, jer je studija bezbednosti pred završetkom. “Glavno pitanje koje je vezano za povorku jeste bezbednost i upravo zbog toga datum još nije zvanično utvrđen, ali znamo da će se manifestacija održati u septembru. U toku su poslednji dogovori sa vrhom beogradske policije i sve će se znati u narednih desetak dana”, rekla je Marija Savić.

Članica organizacionog odbora Dragana Vučković, rekla je da je saradnja sa institucijama mnogo bolja i da su se stekli uslovi da LGBT populacija iskoristi svoje ustavno pravo na mirno okupljanje pozivajući se na zakone i međunarodne povelje. “Povorka ponosa neće biti paradiranje niti provokacija, već ozbiljan politički protest kojim će LGBT populacija postati vidljiva i kojom će se reći ‘ne’ skrivanju i diskriminaciji, a ‘da’ ravnopravnosti i toleranciji”, kazala je Dragana Vučković.

Ona je dodala da je saradnja sa EXIT-om logičan korak, jer je to institucija koja konstantno radi na promeni svesti građana Srbije i za prvu Povorku ponosa u Srbiji podrška takve vrste je veoma značajna.

14. jul 2009.

“Radimo da sve prođe u najboljem redu, ali moramo da shvatimo da je ovo društvo prošlo kroz težak period i da postoje oni koji smatraju da se nerazumevanje nečega ili neslaganje može rešiti nasiljem”, rekao je Karadžić. Pripadnici MUP-a će biti prisutni i na licu mesta, kako bi, ukoliko zatreba, zaštitili učesnike parade, istakao je Karadžić, i dodaо da se nada da će

“nadvladati zdrav razum” i da će sve proteći u najboljem redu.

Državni sekretar je rekao da očekuje oko 500 učesnika Parade ponosa koju će učešćem podržati nevladine organizacije, predstavnici ministarstva za ljudska prava, ambasada, kao i predstavnici međunarodnih organizacija.

12. septembar 2009.

PODRŠKA JAVNIH LIČNOSTI

Dragan Bjelogrlić, Nikola Đuričko, Mirjana Karanović, Srđan Dragojević, Mira Škorić i desetine drugih javnih ličnosti podržale Povorku ponosa.

"Javnost Srbije mora jasno reći da svi građani imaju prava na solidarnost kada im je bezbednost ugrožena i da u ovoj zemlji nema manje ili više jednakih pred zakonom", stoji između ostalog u Proglasu prijatelja Povorce ponosa, koju je do sada potpisalo više desetina

javnih ličnosti – glumaca, reditelja, muzičara, novinara.

"Važno je da zajedno gradimo odgovornu javnost koja će odlučno reagovati protiv diskriminacije, nasilja i mržnje. Zbog toga je važno da zajedno stvorimo atmosferu dobrog raspoloženja, razumevanja i solidarnosti, kako bi se Povorka ponosa – Belgrade Pride, zakazana za 20. septembar u Beogradu, održala na radost svih onih kojima je potrebna i uz poštovanje prema pravima

i potrebama drugih - svih onih koji na nju neće doći", stoji u proglašu podrške skupu LGBT osoba, koja je zakazana za nedelju, 20. septembra u Beogradu.

Danas je počela i medijska kampanja na Radio-televiziji B92, a koju čine video spotovi i radio-džinglovi u kojima učestvuju Nikola Đuričko, Kebra, Bebi Dol, Milutin Petrović i Mirjana Karanović, a spotovi će od ponedeljka biti emitovani i na MTV Adriji.

"Ovakva podrška istaknutih i profesionalno ostvarenih domaćih ličnosti

svakako ohrabruje LGBT populaciju i sve učesnike skupa u namjeri da 20. septembra, pod sloganom Vreme je za ravnopravnost, naprave važan i hrabar korak napred u borbi za jednakost i slobodu svih građanki i građana. Takođe, ta podrška šalje jasnu poruku da svi građani imaju prava na solidarnost kada im je bezbednost ugrožena i da u našem društvu nema manje ili više jednakih pred zakonom", stoji u saopštenju Organizacionog odbora.

Izvor: B92

13.septembar 2009

Neka od imena javnih ličnosti koje su podržale beogradsku Povorku ponosa 2009:

Ana Rodić, Ana Sofrenović, Bebi Dol, Biljana Cincarević, Biljana Ristić, Biljana Srbljanović, Boris Dežulović, Dejan Anastasijević, Dragana Čosić, Dragan Bjelogrlić, Dušan Makavejev, Gorčin Stojanović, Hristina Popović Mjin, Ivan B. Lalić, Ivan Tasovac, Katarina Rebrača, Kebra, Lena Bogdanović, Luna Lu, Maja Uzelac, Milutin Petrović, Milica Tomić, Mira Škorić, Mirjana Karanović, Momčilo Bajagić, Nenad Marjanović, Nikola Đuričko, Sani Armani, Seka Sabljić, Slavimir Stojanović, Sonja Vukićević, Srđan Dragojević, Svetlana Lukić, Svetlana Vuković, Svetozar Cvetković, Teofil Pančić, Vladimir Arsenijević, Žarko Trebešanin, Želimir Žilnik.

Izvor: B92

13.septembar 2009

ŠIRI SE MREŽA MEĐUNARODNE PODRŠKE

Beogradska Povorka ponosa dobila je u proteklih nedelju dana podršku brojnih međunarodnih institucija i organizacija za ljudska prava, a svaki dan stiže i najave brojnih gostiju širom sveta, koji najavljuju dolazak na skup 20. septembra.

Kada je reč o domaćoj podršci – preko 60 nevladinih organizacija iz cele Srbije podržava ideju da se ova manifestacija dogodi.

ILGA Europe (Evropska gej-lezbejska asocijacija), InterPride (Međunarodna asocijacija Prajd koordinatatora), ILGCN (Međunarodna gej-lezbejska kulturna

mreža), Slavic & Moscow Pride - samo su neke od inostranih organizacija, koje su podržale beogradsku manifestaciju, a koja će pod sloganom „Vreme je za ravnopravnost”, ukazati na položaj jedne marginalizovane i diskriminisane društvene grupe u Srbiji.

Takođe, lezbejke i gejevi kao i aktivisti za ljudska prava iz Rusije, Australije, Grčke, Nemačke, Engleske, Turske, Amerike, Belgije – najavili su

da će se pridružiti gej-lezbejskoj zajednici iz Srbije, ali i svima koji žele da podrže napore u stvaranju boljeg i tolerantnijeg društva. Povodom dolazaka pomenutih gostiju iz sveta, Organizacioni odbor će kontaktirati ambas-

Iz regionala je, već ranije, stigla podrška od zagrebačkog i ljubljanskog Pride-a, Ženske Alijanse Makedonija, sarajevskog Udruženja Q, LGBT grupe Iskorak i lezbejske organizacije Kontra iz Hrvatske.

13. septembar 2009.

Reči podrške poznatih i slavnih

Glumac, Velimir Bata Živojinović kaže za "Borbu" da podržava održavanje Povorce ponosa i da se nuda da će ta manifestacija proteći mirno. "Ako učesnici povorce budu pristojni i ne iritiraju druge ljudi sve će proteći mirno. Nemam ništa protiv održavanja te parade ali se nadam da će ona izgledati civilizovano", istakao je Živojinović.

Batin kolega, glumac Petar Kralj tvrdi: "Čovek sam slobodoumnih ideja i smatram da ljudi mogu da budu šta hoće".

Bivši reprezentativac Srbije u vaterpolu Aleksandar Šapić kaže da nema ništa protiv održavanja Povorce ponosa u Beogradu. "Ne protivim se održavanju bilo kakve parade, pa ni manifestacije tog tipa. Neka svako na svoj način, slobodno, iskaže svoja osećanja."

Izvor: Borba

13. septembar 2009

Otvoreni krik Srbije

Poštovani,

Ovom prilikom želim Vas se obratiti za pomoć. Ne znam da li će ićemu vredeti, ali su emocije otišle u tom smeru da više nemam pomoćnih izlaza. Znam da ste uočili grešku na početku i znam da ćete reći da u politici nema emocija. No, ja nemam drugih argumenta na osnovu kojih Vam se obraćam.

Povorka Ponosa je nešto o čemu se više pričalo, nego razmišljalo i delalo, od strane Vlade Republike Srbije. Mislim da ste crvenom crtom podvučene reči prevideli i da ćete posledice cele ove afere tek videti u svom gradu. Mislim da, zapravo, niste shvatili poruku koju je nosila najavljenja Povorce Ponosa. Termin koji je bio zakazan za tu šetnju, bio je termin rezervisan za slobodu. Umešto toga, dobili smo nazad 1991. godinu. Upravo zbog takvog opsadnog stanja u prestonici demokratske Srbije, ja danas ne mogu izaći na ulicu, jer nisam bezbedna. Sa tim razlogom Vam i pišem.

Obzirom da me kao građanku, studenta, devojku, zaposlenu, lezbejku, ne možete zaštititi, želeta sam Vas zamoliti da me skinite sa liste redovnih platiša poreza. Takođe, bilo bi dobro da mi ne zamerite što ubuduće kartu u gradskom prevozu neću kupovati. S tim u vezi, volela bih da znam kada će biti kažnjeni nasilnici koji su napali devojku, lezbejku u gradskom prevozu? Verujem da su oni imali puno prava da nasrnu na nju, a i kartu su redovno kupili. Nemojte se ljutiti na srednjoškolce i studente koji traže manje školarine, bolje uslove studiranja. Verujte da je dobar procenat njih seksualno istopolno orijentisan. Dok im Vi tražite da plaćaju svoje studije, da li ste se zapitali, koliko ste Vi obezbiedili njihova osnovna prava? Da li znate da se u većini srednjih škola dešava nasilje nad dečacima koji kažu da nemaju devojku, već dečka? O tome koliko brutalno nasilje u Srbiji može

biti neću Vam pričati. Srbiti do roditelja unakaženog dečka iz Francuske, pa im objasnite. Da li znate koliko je teško jednoj devojci da izđe iz studentskog doma držeći se za ruku sa svojom dugogodišnjom partnerkom? Naravno, ratu za dom je redovno izmirila, da li će se vratiti bez polomljene vilice u sveže plaćenu sobu, čija je briga?

Režije, struju, infostan sve se to redovno izmiruje, da država ne trpi. Da država ne juri da se naplate dugovi. Da država izđe iz krize, svi smo se rascepili više nego što možemo, više nego što smo ikada mislili da umemo, koliko učesnici Porodične šetnje, toliko i učesnici Povorce Ponosa.

Recite mi, obzirom da su svima puna usta antiskriminacionog zakona, gej/lezbejskih brakova, usvajanja dece, molim Vas recite mi, ako izađem večeras i budem napadnuta, recite da će moja partnerka imati puno pravo da me poseti u bolnici kao član uže porodice? Hoće li se njen glas čuti? Ipak, živimo u iznajmljenom stanu već 6 godina, jer za stambeni kredit nismo mogli konkursati kao mladi bračni par, morali smo iznajmiti neki. Gazde nisu homofobi, pa je to dobra strana. No, njihov sin... on je malo problematičan. Ah, oprostite, pa to nije Vaš problem. Ne, ne brinite, platili smo ratu za Punta na vreme i krv smo hteli donirati danas na Trgu, ali je situacija bila čudna kada smo se poljubile, pa su nam volonteri rekli da imaju dovoljno zaliha i da ne moramo donirati.

Ne bih Vam dalje oduzimala vreme, verujem da mi sa pravne strane ne možete izaći u susret, ali sam moralna da pitam. Svodi se na to da država traži i mora dobiti, a građani mole za svoja prava i dobiju nacističku čizmu u terminu gde je trebala biti ljubav i sloboda.

Poštovani predsedniče, ministre, sekretaru nadam se da će Vam ovaj krik odzvanjati dugo...

Pisma Podrške

Želimo da izrazimo punu podršku svojim priateljicama i priateljima sa kojima ćemo 20. septembra učestvovati na Povorci ponosa. Tog dana ćemo zajedno prošetati ulicama Beograda boreći se ne samo protiv diskriminacije LGBT osoba, već i za ostale vrednosti koje su organizatori beogradskog Pride-a istakli u svojoj političkoj platformi, kao što su antimilitarizam, antifašizam, antirasizam, pravo na različitost, socijalna pravda...

Pozivamo sve naše kolege i koleginice, naše sugrađane, da pokažu solidarnost sa onima koji su u našem gradu svakodnevno žrtve diskriminacije i da zajedno sa nama učestvuju u stvaranju društva u kom nasilje prema različitim neće biti prihvatljivo.

Druga scena

platforma beogradske nezavisne kulturno-umetničke i aktivističke scene

13.septembar 2009.

Photo: Loz Flowers@flickr

Dragi organizatori i organizatorice, aktivisti i aktivistice, dragi kolege i kolegice, dragi susjedi i susjede,

Sjećam se dana kada sam gledala dokumentarac "Ima mesta za sve nas" iz 2001. godine o prvom gay pride na beogradskim ulicama.

Slomila me tuga, nemoć i bijes zbog nasilja, nerazumevanja, standardnog obrasca mržnje koji se može naći i na zagrebačkim ulicama tijekom naših gay prideova.

Želim Vam reći koliko Vam se divim zbog ustrajnosti Vaše borbe u teškim društvenim

nitima mržnje i nasilja, divim Vam se zbog hrabrosti da budete ono što jeste, jer duboko osjećate temeljne vrednote slobode, jedankopravnosti, solidarnosti i prava na temeljni izbor svakog čovjeka. Za vas te vrijednosti nisu jednosezonska pokundirena parola, one su Vaš život!!!

Kao zastupnica u Skupštini Grada Zagreba, dugi niz godina podupirem svako nastojanje u borbi za ravnopravan život LGBTIQ populacije u mojoj zemlji, ali uvijek virnem što se događa „preko plota“.

Bez ostvarenja stvarnih pra-

va svakog čovjeka koji ima prava biti različit/a u regiji, ovaj prostor će zauvijek ostati mjesto iskaljivanja mržnje, ponavljanja krvavih obrazaca i zatvorenog kruga očaja gdje „nema mjesta za sve nas“.

Svjesna sam da ukorijenjene društvene predrasude ruše Vašu borbu i da se manipuliра sintagmom prava na izbor kako bi se krivica pronašla u Vama, a nikako u onima koji šire netoleranciju, nasilje, omalovažavanje, ismijavanje i ignoriranje.

Vama pravi izbor nikada nije dan! Budite ponosni na ono što jeste!

Kada se vode veleučene rasprave o pravu na izbor, jasno je da nitko nikada ne bi izabrao da živi u društvu gdje u svakom trenutku može biti napadnut, gdje je skrivanje

pravilo, a ne izuzetak, gdje se roditelji odriču svoje djece, gdje se prisilno liječi nešto što bolest nije...

Ali, vi ste ipak iskoristili svoje pravo na izbor, a to je ŽIVJETI HRABRO!

Bez skrivanja, s borbom na svakom koraku, s pomicanjem granica!

Nadamo se da će jednog dana naša regija to znati cijeniti i da ćemo postati društvo bogatstva u različitosti!

Na tome Vam čestitam i nastavite ŽIVJETI HRABRO!

Iva Prpić, dipl.soc.radnica

Zastupnica u Skupštini Grada Zagreba

Članica Glavnog odbora SDP-a

12.septembar 2009

Poštovani organizatori i organizatorke,

Želim vam ovom prilikom uputiti izraze snažne podrške povodom Povorkе ponosa koju organizujete i pripremate za 20. septembar 2009. godine u Beogradu. Jedna od osnovnih evropskih vrednosti, na kojima se danas zasniva čitava velika porodica naroda u Evropskoj uniji, jeste zaštita od svakog oblika diskriminacije. Zato čvrsto verujem da Srbija, na putu ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji, mora položiti veliki ispit demokratije, kroz stvaranje svih neophodnih uslova da jedan takav događaj prode bez provokacija i incidenta.

Pravo na seksualno opredeljenje je fundamentalno ljudsko pravo. Ono je kao takvo neotudivo i neupitno. Zato verujem da sve

građanke i svi građani Srbije, bez obzira na svoje seksualno ili bilo koje drugo opredeljenje, moraju biti u potpunosti jednaki u svojim pravima.

Ravnopravnost pred zakonom i pravo na mirno i slobodno okupljanje osnovne su tekovine evropske demokratije decenijama i vekovima unazad.

Zato se, kao poslanik čija je politička partija članica porodice evropskih liberala, pridružujem podršci, organizaciji i realizaciji Povorkе ponosa, u uverenju da će jedan takav događaj pokazati da se društvo u Srbiji modernizovalo i približilo Evropskoj uniji i njenim osnovnim vrednostima.

Jelko Kacin

poslanik u Evropskom parlamentu

17.septembar 2009

Drage kolegice, dragi kolege!

Već sada vam želimo čestitati na hrabrosti i odlučnosti da oživite Beogradski Pride. Znamo da vam nije nimalo lako, ali stvar koju ste pokrenuli od neprocjenjive vrijednosti ne samo za LGBTIQ ekipu u Beogradu i Srbiji, već i za čitavu regiju. Beogradski Pride ogromna je inspiracija svima nama i s nestrpljenjem očekujemo 20. rujan i početak

Photo: PhotoCatcher@flickr

Pre dve godine sam, posle dvadesetosam godina života, napustio Srbiju. Da se nikada ne vratim. Imao sam uspešnu karijeru, radio u dobroj firmi, pre toga završio fakultet sa odličnim ocenama, živeo u "sopstvenom" iznajmljenom stanu, na dobrom mestu u Beogradu, imao širok krug prijatelja... sve kako treba. Međutim, nisam imao slobodu. Imam dečka vec devet godina, nikada ga nisam predstavio svojim roditeljima, nikada ga nisam predstavio svom bratu, svojoj rodbini (stričevima, tetkama, strinama, tečama). Nikada nisam mogao da ga predstavim drugarima iz kraja, jer znam kakvi su njihovi stavovi. Nikada nisam mogao da ga vodim na proslave koje smo imali u firmi, kako ne bi smo postali predmet podsmeha, a potom eventualno izgubio posao. Jednom kolegi se to upravo desilo, kad se saznao da je gej (kolegu sam znao sa scene, ali smo u javnosti bili prisiljeni da čutimo o tome, i čak smo se trudili da se ne srećemo mnogo i ne komuniciramo na poslu kako "ne bi smo privlačili pažnju"). Dakle živeo sam

Mihailo K.

15. septembar 2009

vašeg izlaska na ulice Beograda. Na žalost, nećemo moći biti fizički s vama, ali ćemo napeto čekati svaku informaciju. Što god da se desi tog dana, Vaš rad ulazi u povijest borbe za prava LGBTIQ osoba na ovim područjima.

Queer Zagreb vam svima ovim putem želi uspješan i siguran Pride!

Zvonimir, Karla i Gordan

17.septembar 2009

REINBOU ROUZ

Reinbow Rouz (Rainbow Rose), evropska gej-lezbejska socijaldemokratska organizacija, članica Partije evropskih socijalista, uputila je pismo predsedniku Srbije Borisu Tadiću i Demokratskoj stranci, u kome je upozorila da će ova organizacija, kao i druge evropske organizacije za ljudska prava, da obrate veliku pažnju na Povorku ponosa koja je zakazana za 20. septembar 2009. godine. Ova organizacija je izrazila očekivanje da će srpske vlasti da obezbede zadovoljavajući nivo zaštite od mogućih napada tokom Povorce i da će ona predstavljati ohrabrujući znak posvećenosti srpske vlade odbrani univerzalnih ljudskih prava i slobode okupljanja. Istočući nivo homofobije u Srbiji i podsećajući predsednika DS na slučajevе nasilja nad gej osobama, kao što je bilo bacanje suzavca u gej klub „Hrabo srce“ jula ove godine, ova organizacija je izrazila nadu da Demokratska stranka, kao članica evropske političke porodice socijaldemokratskih partija, može da pruži primer u borbi protiv diskriminacije, i da pruži podršku Povorci, u ime demokratskih principa ustanovljenih evropskim i nacionalnim zakonodavstvom. Reinbow Rouz u pismu podseća na izglasavanje Zakona za zabranu diskriminacije, ranije ove godine, koje ne bi bilo moguće bez glasova Demokratske stranke. "Ovaj zakon uključuje i odredbe protiv diskriminacije na osnovu seksualne orientacije. Stoga priznajemo vašu volju da promovišete ljudska prava i da se borite protiv diskriminacije", kaže se u pismu. Ova organizacija je upeđena da Demokratska stranka može da iskaže svoju posvećenost jednakopravnosti i da će biti od pomoći u organizaciji zaštite Povorce ponosa i da će iskazati svoju solidarnost sa Povorkom ponosa. "Kao članica postmatrač Partije evropskih socijalista (PES), Vaša stranka treba da bude ponosna na reforme koje obezbeđuju jednakopravnost svim građanima, uključujući i gejeve i lezbejkе", zaključuje se u pismu ove organizacije, članice PES.

Izvor: GSA
15. septembar 2009

Photo: Sweet One@flickr

ŠVEDSKA – SUŠTINA EVROPSKIH VREDNOSTI

Narodna skupština Republike Srbije je ove godine usvojila Zakon o zabrani diskriminacije koji garantuje zaštitu protiv diskriminacije po raznim osnovama, uključujući seksualnu orientaciju i rodni identitet. U svojstvu Predsedavajućeg Evropskog unijom, Švedska pozdravlja usvajanje ovog zakona kao i posvećenost Vlade Srbije zaštiti ljudskih prava svih ljudi, bez obzira na njihovu seksualnu orientaciju ili rodni identitet.

Predsedništvo takođe pozdravlja jasnu opredeljenost Vlade Srbije da LGBT osobama obezbedi pravo na slobodu okupljanja i izražavanja, a posebno njenu namjeru da obezbedi potrebnu zaštitu Povorce ponosa

"Belgrade Pride 2009".

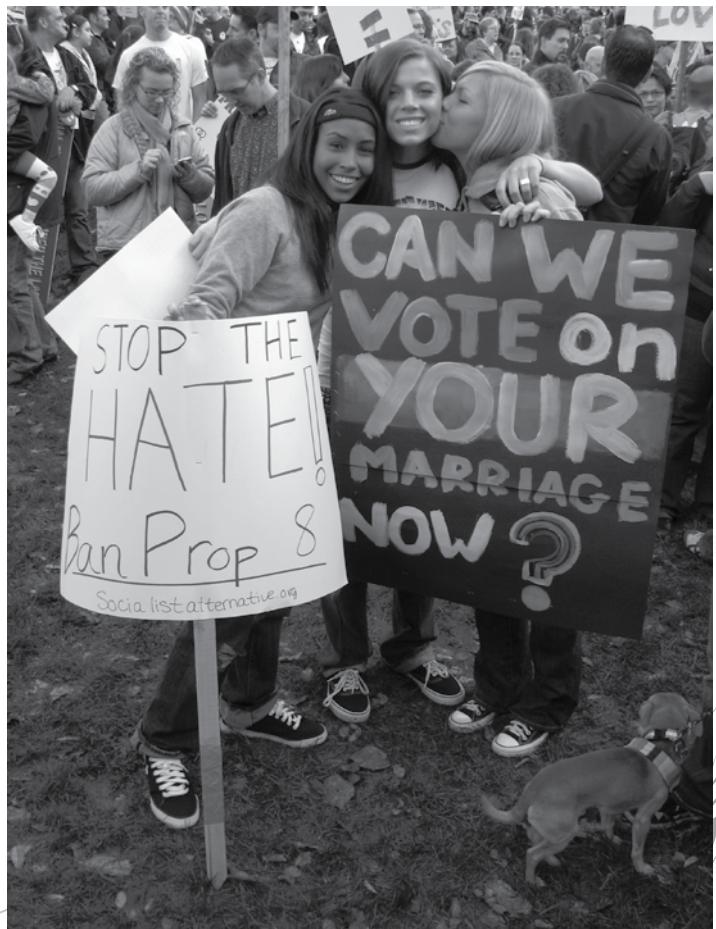
Predsedništvo ističe važnost kontinuirane podrške LGBT osobama u Srbiji i solidarnosti sa njima. Širom sveta mnogi pojedinci su, zbog svoje seksualne orientacije i rodnog identiteta, predmet

kontinuirane, otvorene i sistemične diskriminacije koja često prođe nekažnjeno. Bilo kakva diskriminacija zasnovana na seksualnoj orientaciji ili rodnog identiteta bi trebalo da bude osuđena i odbačena, jer nije u skladu sa osnovnim principima i vrednostima na kojima je Evropska unija zasnovana: jednake mogućnosti i ljudska prava.

Svakom pripadaju sva prava i slobode proglašene u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima, bez ikakvih razlika u bilo kom pogledu. To je sama suština evropskih vrednosti

Sapoštenje Švedske ambasade u Beogradu

17. septembar 2009.

DRŽAVA MOŽE I MORA DA OSIGURA BEZBEDNOST

Photo: See-ming Lee SML@flickr

Vreme: 2009. godina po računanju hrišćana.

Mesto: Republika Srbija, ustrojena kao građanska demokratija.

U njoj, međutim, i pored formalno proklamovanih univerzalnih prava u vidu Ustava i pojedinih zakona, pojedine manjinske društvene grupe tek osvajaju slobodu.

Takav proces, kao i uvek i svuda, neizbežno znači uklanjanje prepreka koje na tom putu već dugo stope. A za rušenje zabrana je potrebna hrabra i odlučna proaktivna politika, a ne iščekivanje.

Naivno je bilo verovati da kraj jednog autokratskog režima znači da se najšira javnost preko noći obogatila senzibilitetom za solidarnost ka svim sugrađankama i sugrađanima, koji se po određenom izboru ili osobini razlikuju od tzv. većine. Pri čemu ne govorimo o izboru da li će neko pljačkati banke ili ne, već o tome koga će i kako voleti, a „uspust“ - plaća porez.

Nespremnost postpeto-oktobarskih institucija da odmah za svoje prioritete postave fundamentalna prava svakog pojedinca rezultala je brutalnim nasiljem koje se dogodilo na prvom javnom skupu LGBT osoba - lezbejki, gej muškaraca, biseksualaca i transseksualaca - u Beogradu, juna 2001. godine.

Sugrađani, koji mrze - na šta u svojim glavama imaju pravo, na beogradskim ulicama su izveli nasilan akt iz osećaja mržnje - na šta država nema pravo da žmuri, nego obavezu da reaguje i spreči, a namernike sankcioniše. Taj tragičan događaj je doveo do toga da se ponovo prava seksualnih manjina, tačnije rečeno na hiljade žena i muškaraca sa imenima, prezimenima i realnim životima u Republici, stave u zapečak kvaziprioritetnih politikantskih tema.

Bilo je potrebno čak pet godina nakon 2001. da politička elita bude pritisнутa da usvoji provjene mehanizme - poput ombudsmana, zaštitnika građana, koji su u razvijenijim političkim sistemima odavno standard.

Ova, 2009., donela je i nove podstreke, pre svih u vidu usvajanja Zakona protiv diskriminacije, kao prvi pravnog akta koji nedvosmisleno afirmiše prava seksualnih manjina bez uvi-

janja u uopštene floskule o „zaštiti ljudskih prava“.

Paralelno sa ovim procesom, proteklih meseci se formirala široka koalicija nevladinih organizacija koje deluju na polju zaštite prava LGBT osoba i ljudskih prava uopšte. To je osnov za realizaciju dugo plamteće ideje o političkoj manifestaciji, tj. javnoj i jasnoj artikulaciji težnje da zahtevi LGBT osoba konačno budu vidljivi i prihvaci na legitimni. Belgrade Pride!

Osnovno pitanje koje se u većinskom delu javnosti odmah postavilo jeste opravdanost takve inicijative, imajući u vidu najave nasilja koje emituju preko neformalnih kanala komunikacija brojne ekstremno-desničarske grupacije. Ono što, međutim, zabrinjava jeste to što u zvaničnim medijima takva vrsta najava postaje argument pojedindim političarima i javnim ličnostima za zaplašivanje LGBT populacije i odvraćanje od učestvovanja na manifestaciji, umesto da tema bude Ustavom zagarantovano pravo na slobodu javnog okupljanja.

Imajući u vidu važnost bezbednosnog aspekta, Organizacioni odbor Belgrade Pride 2009. je kao svoj prvi zadatak postavio izradu studije izvodljivosti, poverenu profesionalcima iz oblasti bezbednosti. Parametri Studije će organizatorima pružiti bezbednosne procene i sugestije koje će omogućiti da se, u bliskoj saradnji sa MUP-om, što kvalitetnije organizuje događaj, na datum i na mestu koji minimalizuju opasnosti.

Njedna studija ne može, nažalost, u ovom trenutku pokazati da takav skup u Srbiji ne nosi određene rizike. Na kraju krajeva, na svake demonstracije tokom devesetih su građani Srbije išli

Dušan Kosanović

svojom voljom, ne dozvolivši da strah nadvara nagon za slobodom.

Zato, ni LGBT populacija i njihove porodice i prijatelji ne žele prihvati procene kako „još nije vreme za to.“

Pravo na javno okupljanje je samo prvi korak na putu ka potpunoj ravnopravnosti LGBT osoba, i zato ljudska prava ne dozvoljavaju luksuz odgađanja, „ostvarivanja na poček“.

Istoria organizacija sličnih političkih manifestacija u svetu i regionu pokazuju da su uvek najrizičniji premijerni pokušaji, često praćeni verbalnim i fizičkim incidentima. Međutim, antifašistički skup koji je u oktobru prošle godine održan u Beogradu pokazuje i dokazuje da institucija države jeste dovoljan autoritet, kada to želi da bude, za osiguravanje bezbednosti.

Kada LGBT zajednica, uz podršku državnog aparata i medija, dokaže da nikakva pretnja nasiljem ne može sprečiti skup, homofobia doživljava prvi veliki poraz, nakon čega postaje sve marginalnija pojava u društvu, makar u onom agresivnom obliku. Ako je 2001. bila nulta, godina prva za LGBT populaciju u Srbiji će biti 2009.

Izdavač: Danas
11. jun 2009.

LEZBEJKA SAM I NE STIDIM SE TOGA

Majda Puača (30) se ne plaši da javno kaže da je lezbejka. Ipak, to ne znači da tek tako sme da se prošeta Beogradom držeći se s devojkom za ruku, a o poljupcu na javnom mestu da i ne govorimo. Iako ona zaista ne deluje bolesno, prema istraživanju CESID-a 70 odsto populacije u Srbiji misli da je homoseksualnost bolest koju treba lečiti i istrebiti. Zato će Majda u nedelju učešćem u „Povorci ponosa“ pokušati da skrene pažnju na diskriminaciju homoseksualaca. Povorku će podržati i njen otac, a majka će ostati kod kuće i, kao i svaka majka, brinuti da njen dete ne dobije batine.

Bez obzira na roditeljsku podršku koju sada ima, Majda se seća da su je oni, kada im je saopštila da je lezbejka, poslali kod psihijatra.

- *Imala sam 18 godina kada sam rekla mami. Bilo je sasvim spontano, tokom jednog razgovora, i čini mi se kao da se ona u prvi mah nije iznenadila. Posle nekog vremena rekla je tati. Dugo su tražili grešku u sebi, bili su zbuđeni, nisu znali šta da rade. Trebalo im je dve-tri godine da to sasvim prihvate, a mami je bilo teže. Prvo su me poslali kod psihijatra. Sećam se da mi je*

on postavljao veoma glupa pitanja poput „nosiš li oduvek kratku kosu?“ - priča ova topla i nežna devojka koja samo na prvi pogled deluje muškobanjasto.

Nemam dečka, imam devojku

Majda se od najranijeg dečinstva družila sa dečacima, nije volela da nosi haljine, a kad je kao tinejdžerka prvi put pokušala da se našminka, shvatila je da joj se to uopšte

dodaje da je ipak odlučila da proveri privlače li je i dečaci. - *Bila sam sa jednim momkom pre prvog odnosa sa devojkom, i to je bila potpuna katastrofa.*

Tek posle tog iskustva Majda je bila sa ženom. Prva ljubav se dogodila na Malti, gde su, kako ova otvorena devojka priča, gotovo svi biseksualni. Marta, u koju se Majda tada zaljubila, bila je udata i imala je dete. Bila je to kratka, ali lepa ljubav.

- *Tamo su homoseksualni*

Majda Puača, mlada Beograđanka, mirno će protestovati protiv diskriminacije homoseksualaca nagej paradiko koja će se 20. septembra održati u Beogradu. Porodica je prihvatile njen pravo da voli žene, pa zašto to ne bi učinio i ostatak Srbije.

ne dopada. Iako je još tokom puberteta osetila da je drugačija, nije odmah bila sigurna zašto se razlikuje od svojih vršnjakinja.

- *Sa 18 godina najbolji drug i drugarica pokrenuli su razgovor o tome sa mnom. Rekli su: „Slušaj, očigledno je da ti se svidaju devojčice. Hajde da vidimo šta ćemo s tim.“ Tada sam postala svesna da sam lezbejka - kaže, ali*

odnosni mnogo slobodniji nego ovde. Kod nas se to skoro uvek krije. Nekad čak i ja, kad me osoba koju sam tek upoznala pita imam li dečka, odgovorim da nemam, umesto da kažem kako imam devojku - priznaje Majda, koja je već godinu dana u vezi sa Sofijom, Amerikankom koju je upoznala na jednom festivalu u Sloveniji. Kad govorи o njoj, osmehuje se kao i svako

ko je srećan i zaljubljen. - *Bila je to ljubav na prvi pogled, ali smo vezu započele tek posle nekoliko meseci dopisivanja i upoznavanja preko interneta. Sofija je u to vreme živela u Turskoj. Dolazila je nekoliko puta do sada u Beograd, a ove godine smo bile zajedno i na moru. Nadam da ću dobiti američku vizu jer smo odlučile da živimo zajedno - kaže.*

Borba za pravo na život

Odlazak iz Beograda vidi kao neminovnost, ukoliko mora da se krije samo zato što voli žene. To što su neki prijatelji prestali da joj se javljaju otkako im je rekla da je lezbejka nije je mnogo pogodilo, ali ne može da prihvati da joj nije dozvoljeno da bude to što jeste.

- *Za nas su izlasci opasni, a ni najminimalnije nežnosti ne smemo da pokažemo javno. Pravno nam ništa nije omogućeno. Iako nisam pristalica braka, zašto ne bih mogla da podelim i to iskustva sa osobom koju volim, ukoliko to ikada budem poželeta. Volela bih da imamo ista prava kao i ostali - pravo na okupljanje, nasledstvo, zajedničku imovinu... To je ono za šta se borim - kaže.*

Izdavač: Blic-Žena
10. septembar 2009.

KAKVU SMO SLIKU OSTAVILI DECI?

Onog momenta kada se u vrhu vlasti, a tu mislim na predsednika, čitavu vladu stvori i kreira takva atmosfera da Tužilaštvo i nadležni organi svima koji otvoreno prete uživate, onog momenta kada se političari bez ustezanja počnu zlagati za ljudska prava, e tog momenta cemo moći da kažemo da smo okrenuli novi list. To mora da se desi.

Srbija je definitivno pokazala svoje pravo lice. Iz mračnih ulica i podruma na svetlo su izmilile razne spodobe sakrivene iza brige za porodične vrednosti, zdrava srpska pokoljenja, što nikako nije novost. Država je međutim negirala njihovo postojanje, omalovažavala kritike demokratske javnosti, pa čak i podsticala njihovo divljaštvo. Još su nam urezane u sećanje scene paljenja američke, slovenačke ambasade, uništavanje grada što je okarakterisano kao normalna reakcija nakon otimanja Kosova.

Najavljeni Povorka ponosa kao da je podigla tepih ispod kojeg se godinama krio taj mračni polusvet. "Povorka ponosa je izazvala tektonske poremećaje i zapravo je bila povod", rekla je u razgovoru za e-novine Dragana Vučković, predstavnica organizatora Parade, tri dana nakon njene zabrane. Čedo koje su stvarali međutim nije mrtvo, naprotiv.

Kakav je osećaj nakon svega? Malo vremena je prošlo i možda se problem može sagledati realnije sa manje emocija.

Ja sam tužna, meni je to dominantno osećanje. Ne mogu i dalje iz toga da izadem i da nekako svedem sve te mesece koje smo proveli organizujući jedan dogadjaj, koji se na kraju nije ni desio i da je odluka o tome da se zabrani uredjena tačno 24 sata pre nego je trebalo da se desi.

Da li je bilo nagovještaja da bi do zabrane moglo doći i pre?

Jeste nekoliko dana ranije. Tri dana ranije na operativnim sastancima sa policijom krenula je opstrukcija svega što je bilo dogovorenog, odnosno onog najvažnijeg dogovorenog dela operativnog plana bezbednosti

učesnika skupa - od samog dolaska na skup preko toga na koji način učesnici bi ulazili u povorku na Plato, pošto je sve bilo organizованo, preko šetnje Vasinom, pa sve do povratka. Insistirali smo da Plato pri povratku bude čist i čuvan, to nam odjednom nije bilo garantovano, baš kao ni razvoz učesnika sa skupa. Bilo je planirano da se autobusima većina učesnika skloni, kao i da se napravi sigurno mesto za neke učesnike kao što su govornici i aktivisti. U jednom momenatu nam je na pitanje kako da ih osiguramo ako bude potrebe rečeno "Kud koji mili moji".

Ono šta je možda

Photo: Dragan Kujundžić

najstrašnije je što nam je rešenje MUP-a uručeno kada je već bilo kasno da većini stranaca otkažemo i da im javimo na vreme da Povorka neće ni biti. Onda smo čitav vikend u haosu moralni da iskordinišemo sve, da im javimo da se čuvaju jer je u subotu i nedelju nasilnika bilo svuda, i po centru, na aerodromu su viđeni skin-hedsi pa smo morali da zovemo policiju...

VLAST NAS JE PODRŽALA I UPOREDO OPSTRUJIRALA

Koliko je zapravo učesnika trebalo da bude? U javnosti se govorilo o 500 učesnika, ali mi se čini da je interesovanje bilo mnogo veće.

Preraslo je očekivanja i trebalo je da bude oko 1.000 ljudi. Samo akreditovanih novinara, fotoreportera i snimatelja je bilo oko 170, trebalo je da dođe i 270 gostiju iz inostranstva, zatim tu su i brojni gosti iz unutrašnjosti, nevladine organizacije, omladine političkih partija... Kako se

putem medija pojačavala ta podrška povećavao se i broj zainteresovanih. Poslednja dva dana smo imali podršku i od predsednika Tadića, i od premijera Cvetkovića i policije... oglašavali su se predstavnici vlasti, a paralelno sa tim na sastancima sa policijom išla je opstrukcija.

Dakle, podrška vlasti je bila povezana sa opstrukcijama?

Naravno, sve je povezano.

Misliš li da je izlazak pojedinih organizacija poput Kviriće, pa čak i Gej strejt alijanse doprinelo slabljenju pokreta i organizacije?

Ne mislim da bi doneli drugačiji rezultat. GSA nije bila uključena u rad organizacionog odbora ali je bila uključena u sam proces na drugačiji način, bila je

lekciju, ali smatram da je to možda uticalo na odziv učesnika, da stvorimo neku pozitivniju sliku u medijima, ali na ono što se dešavalo na kraju - rešenje MUP-a, odluka da se skup na Platou zabrani i da se jedino može organizovati na Ušću, to apsolutno nema nikakve veze sa tim koja je organizacija učestvovala u organizacionom odboru. To ima veze sa mnogo, mnogo većim i krupnjim stvarima koje su tema društva i države, tužilaštva, pravosudnih organa, odno-sno jednog ogromnog nečinjenja tih ključnih kari-kata u sistemu.

Kako se približavao datum održavanja Povorke ponosa Beograd je postao sve opasnije mesto za bitisanje, a sve je kuliniralo napadom na Francuze na Obilićevom vencu. Policija je konkretne korake preduzela tek od nedelje. Ima li mesta teoriji zavere?

Povorka ponosa je izazvala tektonske poremećaje i zapravo je bila povod, kad se digne tepih. Sve što se dugo godina skrivalo pod tepihom izašlo je na video. Kako se Povorka približavala nasilje je eskaliralo. Zapravo, Povorka je prevazišla sebe i svoje ciljeve i ono što je trebalo da bude. Pitanje LGBT prava nam je pokazalo da ovo društvo ima suštinski problem sa nasiljem. Ne verujem da je tu bilo ikakve zavere.

Kako komentariše Tužilaštvo koje je pretnje upućene učesnicima Povorce okarakterisalo kao "polemičke tonove"?

Mislim da je to izjava koja najviše uzneniruje, da je to najskandaloznija izjava koju sam čula u poslednje vreme, a naslušala sam se svakakvih. To su opasne stvari, opasno je relativizovati pretnje smrću. Izuzetno je opasno da poziv na linč gej populacije, otvorenu najavu da će se tog i tog dana na tom i tom mestu učiniti krivično delo, da se to okarakteriše kao polemički ton. Tu leži koren svih ovih slučajeva nasilja, prebijanja... Tu je problem. Onog momenta kada se u vrhu vlasti, a tu mislim na predsednika, čitavu vladu, stvori i kreira takva atmosfera da Tužilaštvo i nadležni organi svima koji otvoreno prete uživate, onog momenta kada se političari bez ustezanja

počnu zlagati za

*ljudska prava, e tog momen-
ta čemo moći da kažemo da
smo okrenuli novi list. To
mora da se desi.*

Sajedne strane, Tužilaštvo i pravosuđe treba ozbiljno da krenu da rade svoj posao i sa druge strane ministri, kada izražavaju nekakvu podršku ljudskim pravima ne započinju svoju rečenicu sa „ja ne delim njihova uverenja ali eto, mi smo stvorili Zakon o zabrani diskriminacije i neka ih. Ja ne smatram da je potrebno organizovati paradu ali mi ne možemo nikome to da zabranimo“. E, ta stalna potreba da kažu da ne pri-padaju gej ili lezbo populaci-ji, da se ne sumnja u njihovu seksualnu orijentaciju - to je ono što nije podržavajuće, to nije afirmacija. „Mi ne bismo, ali mi moramo njima to da dozvolimo“ To je prob-lem.

Mislim da je problem pre svega dodvovanje javnosti, odnosno biračima.

Naravno. „Da se ra-zumemo, ja to ne bih nikad ali moramo, zakon kaže.“

Da, uvek se vraćaju na An-tidiskriminaconi zakon za koji svi znamo na koji način je us-vojen.

To je upravo slika i pri-liku zemlje. Prvo smo ga jedva doneli, posle onog skandaloznog povlačenja iz skupštinske procedure na inicijative tradicionalnih crkava, a sad kad smo ga doneli - šta čemo? Nećemo da ga primenimo, samo čemo da se pozivamo na njega kada baš moramo da se oglasimo o ljudskim pra-vima. Hajde da ga vidimo na delu. To je mrtvo slovo na papiru i ništa ne znači. Povorka ponosa je između ostalog bila test za primenu Zakona o zabrani diskrimi-nacije. Tu se palo i tu nema sumnje.

Koliko je Povorka ponosa u svojoj ideji bila i politička po-ruka?

Dosta. Ja ne želim da veru-jem da živimo u društvu u kojem je u redu da nekom pretite, da nasilje bude legit-im obrazac ponašanja. Ja javno želim u to da ne veru-jem. Mislim da i nije tako već da je Povorka bila okidač da se strovali lavina koja je već bila tu. Ali zato sada treba da se ova situacija iskoristi, kada vidimo šta sve ne val-ja odmah da počnemo da rešavamo probleme.

Photo: Marko Miletić

PITANJE SNAGE DRŽAVE I IZGUBLJENIH BITAKA

Postavilo se pitanje da li su nasilnici jači od države? Postoji opravданa opasnost da se dalje nastavi sa destrukcijama, čak su najavljuvani i napadi na gej klubove.

Ne znam da li su jači od države, ali znam da je bitka izgubljena. Ako država ne može 2009. godine da osigura bezbednost učesnicima skupa za 1.000 ljudi u centru glavnog grada nego je prinudena da zabrani skup, a da se ljudi okupe daleko, na livadi, onda stvari stvarno ne stoje dobro i postoji opasnost.

Koliko je akcija hapšenja usmerena ka pravcu dokazivanja da nasilnici nisu jači od države, a koliko ka stvarnoj želji da se problem reši?

Sve se uvek svodi na policiju koja radi svoj posao. To može bolje ali smo mi sa policijom imali dobru saradnju. Ne mislim da je MUP doneo rešenje da nam zabrani okupljanje, da su ministar i direktor policije seli i to odlučili. Mislim da je hapšenje OK ali ako zna-mo da su vode uhapšene zbog kršenja javnog reda i mira i da su protiv njih podignute prekršajne pri-jave mi nemamo suštinu.

To je isto kao kad pojačam muziku a komšija se buni, dode mi policija i napiše mi istu prijavu. Na isti način odgovara neko ko sluša

preglasnu muziku i neko ko preti smrću, spremi molotovlje koktele, praće... suštinski ova hapšenja ne znače ništa.

Moram da kažem da postoji zakon. Član 387 Krivičnog zakona, član 2 kaže da svako ko preti gru-pi lica zbog zalaganja za ravnopravnost dobija ka-znu od 6 meseci do godinu dana. Sve imamo, samo ne primenu.

Za razliku od Sarajeva i Beograda, Zagreb je napravio iskorak i već osmu godinu or-ganizuju Zagreb pride.

Nisam merila stepen nasilnosti desničarskih, tradicionalnih grupa, niti čitala neka sociološka istraživanja. Ali kada je 2002. godine održan prvi Zagreb pride na čelo pov-orke stao je ministar policije a Povorku je finansirao i sam grad. Već na prvoj pov-orci država je jasno poslala poruku, ministar je svojim telom garantovao sigurnost... Da li možeš da zamislis da je grad Beograd finan-sirao Povorku? Ne, bilo je suprotno. Gradonačelnik je bio neko ko nije podržavao povorku, a stav države, afir-mativne izjave, uz mnogo ogradijanja su stizale tri dana pre. To čak ništa nije značilo.

Sada su izjave snažnije. Ko-liko to sada znači?

Jesu, otvorenenje su osuđuju nasilje ali one moraju da budu konstantne,

to mora da bude praksa a ne incident pred neki dogadjaj. To mora da bude nešto što će morati da brane kao svoj sistem vrednosti, kao obavezu. Obaveza je premijera, predsednika da promovišu pravo na različitost, da to bude njihov izbor. Oni to moraju svaki dan da ponavljaju. Imajući u vidu koliko ovo društvo ima problema sa nasiljem predsednik Tadić u svakoj svojoj izjavi od sada pa na dalje ima zadatak da koristi svoju poziciju kao legitimitet da ohrabruje i podržava borbu za ljudska prava. Izjave tri dana pred povorku možemo da koristimo kao temelj za rad na dalje.

KREIRANJE ZAJEDNIČKE PLATFORME

Ovde je sve stavljeni u kontekst loše slike koja je poslata iz Beograda u svetu.

To je promašaj. Moramo da se pogledamo u ogl-e-dalo i shvatimo kakvi smo. Kada budemo prestali da na spomen genocida u Sre-brenici govorimo „a šta su oni nama radili“, kada bu-demo prestali da pravdamo sopstvene zločine tudim postupcima, tog momenta nam neće na prvom mestu biti kakva je slika otišla u svet nego kakva je slika otišla deci koja rastu u ovom društvu.

Šta dalje?

Ono što sledi jeste prav-ljenje platforme LGBT

scene. Svi će biti pozvani da učestvuju u izgradnji. Povorka ponosa će se svakako praviti kao deo te platforme, jer to je delić celokupne akcije za poboljšanje položaja gej i lezbejske populacije. Svakako da ćemo zajedno sa svim drugim nevladnim organizacijama za ljudska prava vršiti konstantan pritisak na državu da uradi sve što je potrebno da se više nikada ne desi da policija ne može da garantuje bezbednost svojim građanima u glavnom gradu Srbije.

Rekla si da je i ovo što se desilo pobjeda gej i lezbejske populacije?

Misljam da jeste, jer se za ovih par meseci i od početka godine uradilo mnogo toga. Možemo da budemo tužni, nezadovoljni, ljuti, ali misljam da je seksualna orijentacija konačno došla na društveno političku agendu i da više nikad neće biti van nje. Usvajanjem Zakona protiv diskriminacije niko ne može da ignoriše to pitanje. Sve što se dešavalo je dobar temelj za sve što treba dalje da se radi.

Razgovarao: Dejan Kožul
Izdavač: E-novine
29. septembar 2009.

BEČ: PODRŠKA “POVORCI PONOSA”

U znak podrške organizatorima u Beogradu otkazane “Povorce ponosa”

u Beču će u sredu biti održane demonstracije.

Protest u Beču organizuje Udruženje homoseksualaca Austrije. Učesnici demonstracija planiraju, kako je saopšteno, da protestuju ispred ambasade Republike Srbije u glavnom gradu Austrije.

Organizatori demonstracija ističu da je 20. septembra u Beogradu trebalo da se održi, nakon

Photo: Marko Miletić

ZABRANJENA POVORKA PONOSA 2009

Organizacioni odbor Povorce ponosa 2009 saopštava da je na prepodnevnom sastanku sa premijerom Vlade Republike Srbije organizatorima uručeno rešenje potpisano od Direktora policije Srbije Milorada Veljovića da državni organi Republike Srbije nisu u mogućnosti da u nedelju 20. septembra garantuju ostvarivanje ustavnih prava na mirno okupljanje na Platou ispred Filozofskog fakulteta.

Iako je u rešenju MUP-a stoji preporuka o izmeštanju Povorce ponosa na prostor Ušća ili ispred Platoa palate Srbije, potpuno je jasno - Povorka ponosa 2009 je zabranjena. Uprkos izjavama podrške najviših zvaničnika za pravo svih društvenih grupa pa i LGBT zajednice na javno manifestovanje svojih zahteva, država je ostala

samo na rečima. Dela su izostala.

Organi Republike Srbije su ovim rešenjem formalno priznali da nisu u stanju da adekvatno preduprede i sankcionišu pretanje klerofašističkih organizacija, i da osiguraju ustavna prava građanki i građana koji su uredno prijavili skup.

Organizacioni odbor saopštava da je uprkos zabrani Povorce ponosa, javnost Srbije ima sada jasan odgovor na pitanje o ravnopravnosti u društvu. Ovakav epilog znači obavezu za sve vladine i nevladine strukture, medije i LGBT zajednicu, a povrh svega za Tužilaštvo i Sudstvo Republike Srbije, da se postavi jasna platforma borbe za ostvarivanje ljudskih prava LGBT osoba koja su ovom zabranom pogodenja. Državni organi

2001, "tek druga Povorka ponosa", ali da je taj poduhvat propao zbog "nespremnosti na saradnju srpskih vlasti".

"Umesto toga ekstremna desnica je ostvarila pobedu. Ona je u kampanji

koja je trajala preko mesec dana, sa uspehom na kraju, pretila potencijalnim učesnicima Povorce. I pored međunarodne solidarnosti beogradske vlasti su odbile da zaštite učesnike protiv fašističkih nasilnika. Iz

smesta moraju energično procesuirati osobe i organizacije koje su činile krivična dela pretnji linčem čitavom jednom delu populacije.

Sada je na predstavnici ma Vlade Republike Srbije da ispune obećanje premijera Cvetkovića, da će već od ponedeljka, 21. septembra početi kvalitetna komunikacija sa LGBT organizacijama, i da se stvari takva atmosfera u društvu i obezbede svi relevantni bezbednosni preduslovi da se Povorka ponosa održi na mestu gde se svuda u svetu te povorce održavaju – u centru prestonice.

Država je pala na fundamentalnom ispitnu, sledi joj popravni. Veoma brzo. Republika Srbija jeste kapitulirala, ali mi nismo.

19. septembar 2009

tog razloga organizujemo 30. septembra demonstracije ispred ambasade Srbije u Beču", navodi se u saopštenju.

"Otvoreno sprečavanje seksualnog samoopredelenja ne treba osuditi

samo, u ekstremnom obliku u Srbiji, ili nedavno u Mađarskoj, već se i austrijska država, takođe, nije pokazala u skladu sa vremenom u kojem živimo, sve dok ne bude ostvarena pravna ravnopravnost svih mogućih načina življenja i voljenja”,

MIRNI PROSVJED U VUKOVARU ZBOG ZABRANE ODRŽAVANJA BEOGRADSKIE “POVORKE PONOSA”

Nevladine aktivistkinje iz Vukovara, njih 10-ak, mirno su prosvjedovale u subotu na središnjem gradskom trgu osuđujući tako nedavnu zabranu održavanja „Povorke ponosa“ u Beogradu.

Prosvjednice su svoje okupljanje održale na platou ispred vukovarske gradske kuće tako što su mirno stajale pola sata, bez hodanja i govora čime su, kako tvrde, „šutnjom htjele pokazati koliko se ne slažu s onim što

navodi se u saopštenju.

Organizatori tvrde da je u drugim evropskim gradovima već bilo protesta ispred ambasada Srbije, na primer 24. septembra u Berlinu.

Izvor: B92
26. septembar 2009.
Photo: nerdcoregirl@flickr

Photo: Sweet One@flickr

se dogodilo u Beogradu i što se svakodnevno događa i u mnogim drugim zemljama“.

- Ključno je pitanje zašto mi u Vukovaru prosvjedujemo protiv nečega što se događa u drugoj državi. Ljudska su prava univerzalna i jedino ako ih tako budemo sagledavali, moći ćemo uraditi sve da ona budu ispoštovana i zaštićena. Okupile smo se u miru da osudimo nasilje i kršenje ljudskih prava, jer određenoj grupi ljudi nije omogućeno da se okupe u javnosti. Sve to što se odigralo je izravan udar na demokraciju i ljudska prava – pojasnila je, u ime organizatora, razloge vukovarskog okupljanja Dragana Stojić.

Izvor: Slobodna dalmacija
26. septembar 2009.

ISPRED AMBASADE SRBIJE U LONDONU SOLIDARNI PROTEST

U četvrtak 25. septembra ispred ambasade Srbije u Londonu održan je protest podrške LGBT populaciji u Srbiji, zbog zabrane održavanja Povorke ponosa.

Protestu je prisustvovalo 30ak osoba, a protestno pismo je uručeno predstavnicima ambasade.

Podsećamo da je protest održan i u Berlinu, ispred ambasade Srbije, 24. septembra, a najavljeni su protesti u San Francisku (SAD) i Budimpešti 29. septembra.

Izvor: B92
26. septembar 2009.

USTAVNA ŽALBA ZBOG ZABRANE POVORKE PONOSA

Petoro članova nekadašnjeg Organizacionog odbora Povorke ponosa podnelo je danas žalbu Ustavnom судu zbog zabrane Povorke ponosa koja je trebalo da se održi 20. septembra.

Ustavna žalba Ustavnom судu Republike Srbije podneta je kako bi se osporilo rešenje kojim je Direkcija policije Ministarstva unutrašnjih poslova naložila organizatorima da premeste skup iz centra Beograda na Ušće, kao i zbog propuštanja državnih organa da učine sve što je u njihovo moći da spreče nasilje nad učesnicima Povorke ponosa i da obezbede ostvarivanje elementarnog ustavnog prava na slobodno javno okupljanje.

Uprkos tome što će podnositelji žalbe ubrzo podneti predstavku i Evropskom судu za ljudska prava jer za to ne postoje proceduralne prepreke, šansa je data i domaćem pravosuđu da ispravi nepravdu.

Osnovni cilj Ustavne žalbe je zaštita prava na mirno okupljanje, odnosno odbrana manjinskih prava naročito u slučajevima kada su ona veoma ugrožena i kada se manjini otvoreno preti nasiljem

kao što je to bilo u slučaju gej, lezbejske i transrodne populacije.

Namena podnositelja žalbe je i da ukaže na nedopustivo ograničavanje prava na slobodno okupljanje svih diskriminisanih grupa koja to budu želeta da učine u našem društvu – radnika, pripadnika romske nacionalnosti, žena ili bilo koje grupe lica koja mirnim protestom želi da izradi svoj politički stav.

Takođe, ukoliko Ustavni sud ili sud u Strazburu utvrde pravo na naknadu nematerijalne štete – podnositelji žalbe će celokupan iznos donirati u dobrotvorne svrhe.

Podnositelje Ustavne žalbe zastupa Beogradski centar za ljudska prava.

Podsećamo, Povorka ponosa, pod sloganom "Vreme je za ravnopravnost", zabranjena je zbog "visokih bezbednosnih rizika", a rešenje o zabrani organizatorima je uručio premier Vlade Republike Srbije Mirko Cvetković samo 24 sata pre nego što je skup trebalo da počne na Platou ispred Filozofskog fakulteta u Beogradu.

19. oktobar 2009.

Photo: Loz Flowers@flickr

SOLIDARITY WITH BELGRADE PRIDE

**Athens – Greece-Serbia:
United in nationalism and homophobia**

100 people demonstrated yesterday in front of the Serbian embassy in Athens. Here is the text that we demonstrated.

Belgrade's Pride Parade for lesbians, gays, bisexual and transgender men and women was organized to take place on Sunday, the 20th of September 2009, at the main square of Belgrade. The day before the Parade, on Saturday morning, the Pride's organizing committee received a letter from the Prime Minister which was informing them that the Parade was prohibited for "security reasons". The Serbian authorities refused to guarantee the safety of the Parade's participants by controlling the fascist groups that had planned an anti-parade in order to disrupt the lgbt demonstration. The police declared that they were not in position to protect the Pride March of the lgbt and queer community and revoked the permit.

During this last month, and as Pride was approaching, the Serbian mass media were giving voice daily to representatives of far-right groups, who reproduced through hate speech a culture of hatred and threatened lgbt and queer activists and their allies. The city's streets were filled with nationalistic and homophobic slogans, while groups of fascists were threatening, terrorizing and attacking people that "looked different" to them. Despite the situation the organizers were not intimidated and did not step back; however, the Serbian authorities did, as they chose in the end not to confront the fascist and homophobic ide-

ology on which a big part of Serbian society is based.

On Sunday, the day of the arranged but now forbidden Pride Parade, the city was overtaken by groups of fascists. The police arrested 46 people who were carrying knives, iron knuckles and flashbang grenades, ready for their "revenge hunt".

This was the third attempt in eight years to organize a public demonstration of lgbt and queer groups in Belgrade. In 2001, the first time Belgrade's lgbt community tried to take the streets to fight for its visibility, fascist gangs attacked and seriously injured people that were walking towards the meeting place for the Parade; amongst them people that were just passing through that area of the city. Back then the police was present and did nothing to stop the beatings. In 2004, the second attempt was cancelled by the organizers themselves, as the police refused to cooperate on all levels and the threats of the fascists went beyond limits.

The ideology of nationalism, of national purity and supremacy, is what arms the violence against anyone who does not conform to the nationalistic dogma. Those who do not align themselves with the vision of nationalism are attacked because their life-practices refuse to reproduce the values responsible for the structuring of a national identity. For us this is of course a

very familiar characteristic of greek society, where institutions like religion and the nuclear family are the ones that support 'national coherence'. Identities like the 'good patriot', the 'faithful orthodox', the 'greek mother' and the 'virile man' are constructed according to institutional and social mandates and it is them that safeguard social norms.

We stand in solidarity with the comrades from Serbia,

who are fighting for the freedom of expression of sexual desire and self-determination of our bodies.

We stand with them against homophobia, conservatism, and the social apathy which supports terror and violence.

Open Assembly of Solidarity
Athens

1. oktobar 2009.

Desanka Drobac

IZMEĐU DVA PONOSA

Razmišljajući šta je to što me čini ponosnom u životu, skoro da nisam pronašla valjan odgovor. Možda nekoliko uspešno obavljenih poslova, neka očuvana prijateljstva i... nekoliko projekata. Ponos šta

je to? Ponosni smo, uglavnom, na svoje poreklo, umeće, imetak, ime... na sve ono što nas determiniše u okvirima društvenog miljea kome pripadamo... A šta je stid? Logično, uglavnom se stidimo onoga što nas izdvaja iz celine, sprostavlja nas na način da bivamo obeleženi. Stidimo se svog neuspeha, poraza, izgleda, nekog ličnog svojstva... Ponos suprotstavljen stidu između 2001. i 2009. u dvadesetprvom veku u Beogradu, preciznije između dva Prajd-a je, zapravo, tema ovog teksta, koji bi trebalo da, u toj vremenskoj praznini od 8 godina, pokuša da pronade i

uspostavi vezu između jedne parade ponosa i jedne povorke ponosa upravo zbog ove zajedničke reči, reči koja je opstala. Ponos. Prajd.

Prajd 2001.

Neminovno, moramo se setiti da je taj prvi pokušaj 2001. u samom povoju demokratije, da se u centru srpske prestonice, danju, ukaže na postojanje jedne grupe "drugačijih" gradana, okončan tako što su ulice ostale krvave... Tadašnji učesnici su i pre, i posle Prajd-a bili potpuno nezaštićeni i brutalno izloženi bahatim nasilnicima i dogmatičnim i dvoličnim braniocima mor-

ala, koji su smatrali da ljudi neheteroseksualnih sklonosti treba da se stide sebe, a kad svoju "bestidnost" izražavaju javno, mora ih se na svaki način spreciti, jer time vredaju šta drugo nego – ponos. Logički gledano, ponos i stid su pojmovi koji operišu unutar subjektivnih vrednosnih merila i egzistiraju kao suprotnosti. Jedan ukida drugog, ali isključivo unutar jednog istog sistema. Tačnije, nećete se stideti onoga na šta ste ponosni. Međutim logika u "navijačkom" okruženju postaje. Na koji način neko, ako je gay može, stajanjem na Trgu

republike da povredi ponos nekome s kim ne deli sexualnu sklonost, pitanje je sad? Logičnog odgovora na ovo pitanje nema, pa će biti da je nešto drugo mučilo naše "navijače".

Javnost, pak, neiskusna i ušuškana u konzervativizam što soc-realističkog, što neonacionalističkog tipa, kad nije pljuvala, uglavnom je čutala.

Prajd 2009.

Gotovo deceniju kasnije, 2009. u drugom pokušaju, sad već u uzletu demokratije, nije bilo zgodno da se istorija ponovi, pa su se vlasti dosetile i, kaobajagi zbog bezbednosti, zabranile nenasilnu povorku ponosa u centru grada, ponudivši lивадu. Ponos nije pristao na ucenu. Paradoks je u tome što smo nekoliko dana kasnije ipak

prošetale pod drugim "naslovom", i to što smo bile na platou i ispred skupštine grada sa sve šarenim zastavama, pod prozirnim plaštrom građanskog protesta, kao i nedavno na Trgu republike kao antifašisti i njednom nije bilo potrebe za hiljadama do zuba naoružanih policajaca, a nije bilo ni huligana (tzv. navijača) sa pračkama. Ponos je, svakako, bio i ostao tu.

Evidentno, mnogo toga se promenilo za 8 godina, ponešto bogami i u našu korist. Da li je to dovoljno? Nije. Da li ćemo nastaviti?

Naravno.

Budimo ponosne na sebe.

Nikad se ne stidimo nečijeg mišljenja o nama.

Stidimo se da ponos uskratimo drugima.

Ima mesta za sve nas.

Photo: Marco Gomes@flickr

Marija Delić

ZAŠTO SE PONOSIM HOMOSEKSUALCIMA

Povodom beogradske povorke ponosa koja na žalost nije bila održana, čula sam razna mišljenja, a većina se svodi na to da homoseksualci nemaju čime da se ponose (jer po Bogu, ni mi heteroseksualci se ne ponosimo time što smo takvi), i da nema razloga da paradiraju po našem gradu radi svog seksualnog opredeljenja.

ŠBBKBB ili šta bi bilo kad bi bilo

Kao prvo, ni ja se ne ponosim činjenicom što sam heteroseksualka. Međutim, ta činjenica nikada nije predstavljala problem u mom životu. Osim u jednom periodu, kada je moj otac bio ubeden da sam lezbejka. Sada, kad razmišljam o tome, zamišljam kako bi izgledao moj život, da je on zaista bio u pravu.

Mom ocu, kao skoro svakom srpskom muškom homofobu, to saznanje bi bilo izuzetno sramno i razočaravajuće. Sva

moja dostignuća, sve lepo u meni, bilo bi zasenčeno ili smaknuto tim jednim faktorom. Ako bih se deklarisala kao homoseksualka, moj otac bi mene nadalje video samo kao to – gay osobu, i to u jako negativnom smislu. Dakle, naš odnos bi bio mutroplno poremećen, mene bi kao osobu ostavilo da se osećam kao neka devijantna osoba, koja nije vredna svih tih važnih stavki – razumevanja, poštovanja, ljubavi... zato što radim u krevetu nešto drugačije od podrazumevanog (kakvog neverovatna ljudska subjektivnost!). Ironicno je i to da su tu "devijaciju" na svet doneli upravo roditelji, a stvorio Bog.

Ali da se vratimo na temu mog oca i mog pretpostavljenog lezbejstva. Između nas dvoje bi se napravio jedan lažan odnos – čak i da kaže da me prihvata. U slučaju kada bih dovela drugaricu kući, na primer, da li bi mu bilo neprijatno? Da li bih ja uopšte i dovodila drugarice kući? Da li bih kući dovela devojku u koju sam zaljubljena? Da li bih mogla mojim roditeljima da predstavim ljubav mog

života, ako sam već silom rođenja i društva uskraćena da tu ljubav ozvaničim? Da li je bolje zabititi glavu u pesak i ići protiv svoje volje, skrivati se i lagati, čak formirati porodicu, sve samo u cilju da ne izgubiš tu vezu sa ljudima, do kojih ti je toliko stalo.

Zašto ponos?

Zašto, u stvari, gay parada nosi ime ponosa. Šta je ponos? To jest, šta je suprotnost ponosa – sramota. Šta je sramota? Sramota je upravo to što naše, skoro celokupno, društvo – navodi neke ljudе da se osećaju sramno zbog, po njima, promašenog odabira seksualnog partnera.

Možemo da napravimo i drugu definiciju ponosa i sramote, jer oba sa sobom nose koncept prihvatanja. Kada se nekim ponosiš, znači da ga prihvataš vrlo pozitivno i da se to nekako pozitivno odražava i na tebe. Kada te je sramota, od nekoga ili nečeg, znači da to prihvataš kao isključivo negativno i da se to nekako negativno odražava na tebe. To ponosno se ističe. To sramotno se krije, pokušava da se zaboravi, zavuče pod tepih.

Ponos u ovom smislu ne znači da su ponosni zato sto su homoseksualci, nego da su ponosni na to što jesu. Da ih nije sramota. Da u tome nema ničeg sramotnog. I nema. Ima samo ponos, jer nisu zabilici glavu u pesak, jer se bore da budu prihvaćeni, za što uopšte ne bi trebali da se bore, jer ne lažu sebe, i ne lažu druge. Iskreno, ja se ponosim ljudima koji imaju hrabrost da budu svoji, u tako netolerantom društvu, kao što se naše neprestano pokazuje.

Ovde, u stvari, jedina sramota pripada heteroseksualcima koji ne poseduju razumevanje i podršku za svoje sugrađane. Sramota je to što u našoj zemlji, u strogom centru grada, zidovi stoje ispisani grafitima – "smrt pederima" i "čekamo vas". To je prava sramota našeg naroda.

Jedan prijatelj koji pripada 'blagoj' vrsti homofoba je rekao da se protivi paradi zato što bi onda, na primer, mala deca mislila da je to ok. Ali, to i jeste poenta – da, to jeste ok! Suština i jeste u tome da ta mala deca, ako spoznaju u sebi svoje drugačije seksualne apetite, mogu da se opuste u

saznaju da je biti gej – ok. Da ta deca, ako sutra saznuju da im je najbolji prijatelj, sestra ili brat, homoseksualno opredeljen, to prihvate sa zdravim razumevanjem, da im daju svoju ljubav i podršku koji su im beskrajno potrebni.

Beogradska Povorka ponosa

Dugo sam razmišljala da li da idem na ovogodišnju paradu ponosa. Iskreno, mislim da bi me neprijatnosti koje bih doživela naterale da osećam ogromnu gorčinu prema mom narodu, i da bi me opet navelo na razmišljanje da treba iz ove zemlje da pobegnem što pre. Koliko li je onda homoseksualaca napustilo zemlju baš iz tog razloga? Verovatno mnogo njih. A ovo je njihova zemlja. Pripadaju ovde, kao i ja.

Zašto da nas bande navijača i neiživljenih klinaca teraju napolje... da nas navode da osećamo sramotu prema sopstvenom narodu?

Bilo kako bilo, povorka je, kao i bilo kakvo okupljanje, zbog najvišeg stepena rizika – zabranjena. Sada samo ostaje da se molimo Bogu da nastavimo da pobedujemo u sportu i napravimo nekoliko svetski priznatih filmova, ne bi li skrenuli pažnju sa činjenice da smo u roku od nekoliko dana pretukli nekoliko stranaca, i usmrtili jednog Tulužanina.

Kanadska Povorka ponosa

Gay parada u Torontu je jedna od najvećih na svetu. Iskreno, kad sam došla u Toronto, uopšte mi nije bilo jasno zašto

moraju da prave paradu, kada je homoseksualnost tamo opšte prihvaćena stvar. Ali sada, gledano iz ove perspektive, to mi je mnogo jasnije. Ne samo da ta velika parada, u jednoj od najrazvijenijih zemalja sveta, daje primer drugim zemljama, već i novi imigranti, koji tek dolaze u nju, većinom iz homofobičnih sredina, jako brzo prihvataju kanadsku realnost: da je gej – okej!

Nekoliko dana pošto je moj tadašnji dečko došao u Kanadu, održavala se parada. Pošto je on vatreći Delija, stalno smo se prepričali oko ove teme, a kad sam mu predložila da idemo na paradu gledao me je zblanuto, kao da nisam normalna. Međutim, pošto je celo moje strejt društvo o tome pričalo danima, radujući

se unapred što će prisustvovati paradi, njegova radoznalost, i malo moje upornosti, je urođilo plodom.

Gej parada u Torontu je najluda i najveća žurka. Najbolji bendovi sviraju po ulicama, ljudi raznih nacija, seksualnih opredeljenja, igraju na ulici, slikaju se sa transvestitima, zezaju. To je jedan šaren, nezaboravan spektakl, koji više od svega proslavlja ljudsku raznolikost. Banetu, mom dečku, trebalo je pola sata da počne da se smeje svemu što vidi, sat vremena da krene da duska uz super svirku lezbejskog benda, a tri sata kasnije se bacio na jurnjavu za najludim transvestitim, u nameri da ih ubedi da se slikaju sa njim. Čak je bio razočaran kad bi ga iskulirali.

Mozak i srce na teren

Jelena Milić

Potpuno mi je nebitno ko je organizator, ko nije, ko se povukao, ko ne. I jedno, i drugo, je sasvim legitimno. Svaka rasprava u našoj javnosti povodom održavanja Povorke ponosa, koja kao argument protiv ima razmišljanje tipa „ma ni oni nisu saglasni“, je bespredmetna.

LGBT populacija ima sva ljudska prava. To, nije nešto što Obraz, SPC ili Đilas treba da aminuju, ili ne. Aminovala država zakonom o nediskriminaciji i ostalim odredbama o javnom okupljanju i udruživanju, i pristupanjem svim međunarodnim konvencijama koje to regulišu, a kojima je ista pristupila. Dakle, rasprava o „bezbednosnom riziku“, u kojoj ovih dana učestvuju državni-gradski-opštinski-stranački organi, je potpuno neprihvatljiva. Svođi se na to da je žrtva silovanja sama kriva za to što joj se desilo, jer je „isprovocirala“ silovatelja, time što je nosila štikle ili minić. Ma ne, ona je u stvari time što ide na štiklama u miniću već sama po sebi pretnja javnom redu i miru.

Da se ne lažemo, to da li će ili neće biti ozbiljnijih incidenata tokom Povorke isključivo od službi zavisi. Ako i bude incidenata tu

Dačić, ako nije ucenjen, i sam zaista hoće da održi mir i red kako javno tvrdi, teško da će sam protiv njih nešto moći! Od službe zavisi!. Od onih od kojih zavisi i opstanak ove vlade na vlasti, ili kontrolisani (ili nekontrolisan) pad joj, a ne od toga da li je LDP ili ne postao stubić.

Ogledalo

Deo LGBT organizacija i aktivista smatra da je vreme za Povorku, bez obzira na rizike. Amen! Mislim da je cela priprema/najava dogadaja već postigla jako mnogo korisnog!

Ne možda toliko u smislu širenja znanja o tome što je šta u zakonskom, društvenom i u medicinskom, u ljudskom smislu pre svega, već u smislu toga da se Srbija gleda u ogromno ogledalo. Dal' hoće, dal' neće da vidi sliku, druga je stvar. Ali ona je tu. Mnogo banal-

Photo: ligtripper@flickr

nije jasna i sumorna, nego sva relevantna istraživanja o nivou homofobije i položaju LGBT populacije u Srbiji. Naravno, poklapaju se, ali je ovo onako u glavu, u mozak, učinkovito i opominjuće.

Neće za nasilje biti ni krivi ni odgovorni organizatori Povorke, nego država. I neće se obraz sačuvati tako kako je Đilas smislio, kako zagovara – da ustuknemo pred Obrazom i sve ružno, o i u Beogradu, gurnemo pod tepih, ili na brzaka noću porušimo. Ni „potpisivač“ Tadić, koji je „svoj stav o Povorci već dao potpisivanjem Zakona o nediskriminaciji“ nije bolji. Isto je tako rekao šta o stanju stvari misli i ekspres potpisivanjem Zakona o informisanju.

Human rights all about politics

Ideje pojedinih stranka koje su sad smislile, ako sam dobro razumela,

a iskreno se nadam da nisam, da nam kažu da neće da „politizuju“ skup time što će poslati lične emisare, ali ne i stranačke jasne stavove, su sramne. Human rights are all about politics. Ovaj skup je politički skup, borba da ono što piše u zakonu zaživi u praksi, i ničiji javni mandat i obaveza zalaganja ne prestaju samim činom usvajanja nekog zakona. Pa nisu zakon protiv diskriminacije formalno usvojile NVO's već političari, tako stvari funkcionišu u demokratijama.

Još je gora svaka izjava koja u sebi sadrži famoznu frazu „sistem vrednosti LGBT populacije“ i nedeljenje istog! Ms Milić ne deli sistem vrednosti LGBT populacije, koja mahom obožava Madonu muziku i nastupe, al' teško da je to poenta. Nije u pitanju šta ko voli, šta ko ceni ili poštuje, poenta je da

su svi ljudi rođeni jednaki, i da imaju ista prava, i da moraju imati i isti tretman u društvu. Dakle, LGBT ne deli „sistem vrednosti hetero likova“ da parafraziram i banalizujem stvar, al to teško da daje „mandat“ istima da kažu: e, to heteroseksualno pokazivanje naklonosti u javnosti je neprihvatljivo, niko im ne brani kod kuće, bla, bla, bla. Porazno je što smo takve ispade čuli i od gradonačelnika, i od ministra prosvete.

Srce i mozak na teren

Šta ovih dana rade nastavnici i roditelji širom Srbije. Šta radi RTS, šta rade oni koji su stavljali po gradu one bilborde Srce na teren i bili toliko u drami da ne zviždimo Marseljezi. Pa i ovo će da se gleda, ako ništa drugo, ako nije moguće apelovati na nećiju ljudskost, daj bar na neki interes da probam. Koliko čujem od moje dece jednog osnovca i jednog gimnazijalca, i vidim na TV-u, ne rade ništa!

Ni jedno od moje dece nije imalo, niti je čulo, da će ovih dana imati čas razredne zajednice, gde bi se o Povorci, pa i pitanjima tolerancije i nediskriminacije, i o tome što su LGBT ljudi, pričalo! U četvrtak su dva roditeljska, i na oba planirala da postavim pitanje što je preduzeto u vezi Povorce, stava prema njoj i ako nije zašto nije. Jel'

to nema "zajedničkog stava" i instrukcije, iako svi znamo šta kažu i medicina, psihologija i zakon!

RTS je, kanda, statusno neutralan. Nemojte mi reći da je „dovoljno“ to što će da vrti spotove. Pa nije Ms Milić, nije B92, nisu E-novine, Danas, Blic i Borba, NVO sektor, nismo mi javni servisi, već RTS. Kamo „priprema terena“. Kamo činjenice na teren.

Kamo medicina, kamo psihologija, kamo psihiatrija, kamo domaća struka, esnafi, udruženja, doktori, stručnjaci da se jasno i kolektivno odrede. Kamo rektori, kamo dekani, kamo direktori škola. Tu je ključ.

Sa druge strane, bravo za sve javne ličnosti koje su Povorku do sada podržale. Slava nosi odgovornost. Bilo bi dobro da se javi i Jelena Karleuša naravno. I Ceca. I Čola. Oni na roditelje, pa i na nastavnike, ali pre svega na školske drugove, mogu imati presudni uticaj.

Da zaključim, roditelji i nastavnici, drugovi iz razreda, gledajte Vil i Grejs, „Sve je relativno“, gledajte sjani film „Parenting“ sa Stiv Martinom (nije nužno o gej deci, ali jeste o odnosu prema deci), gledajte „Birdcage“, francusku originalnu verziju („La Cage aux Folles“).... Budite ljudi i ako ste Srbi. I mozak, i srce na teren.

B92, blog
16. septembar 2009.

MOŽDA MALO BOJE?

Ljudi pored vas

Zamislite sledeće. Nalazite se na zakrčenoj raskrsnici i pokušavate da, sa još hiljadu ljudi predete ulicu. Prelazite ulicu i jedva da nešto i vidite sem svog cilja – druge strane ulice. Ali šta ako okrenete glavu? I eto, baš pored vas nestručivo стоји mladić u džinsu i šarenoj majici. Odmeravate polako i sada ste već sasvim sigurni: izfeminizirani pokreti, nakit i lakirani nokti. Mirno stoji poput vas. Pa ipak, privlači poglede. Sjaji bezglasno u svilu sveta. Šta ćete sad?

Prvo pogledajte na drugu stranu. Sivi ljudi oko vas. Mogu vam reći ponešto o nekim od njih. Baš taj dečko pored. I ta devojka u belom. Da, i njena drugarica pored. I taj mali dečak. I onaj stariji čovek sa druge strane ulice. I žena pored. Svi su homoseksualci. Da, možda ne izgledaju tako. Ne nose šarene boje, nemaju nakit, šminku, neke posebne frizure. Ne pričaju drugačije, možda čak i ne misle drugačije. Mirno prelaze ulicu i gledaju svoja posla. Pa kako se onda razlikuju?

Razlikuju se po tome što mnogi još i ne znaju, a neki nikada neće ni znati. Verovatno su to u sebi potisnuli još u ranom detinjstvu kada su ih roditelji terali da recituju Oče naš. Ili možda znaju. Stoji duboko u njima, tinja danima i noćima, opsesa im misli i upravlja duševnim stanjima. Ali ipak, oni su to potisnuli, naizgled zaboravili i godinama čutali i čekali pravo vreme. A da li će ono ikad doći?

Logika u zemlji Srbiji

Homoseksualnost ili istopolost je emocionalna, seksualna, fizička, duhovna sklonost i privlačnost prema osobama istog pola. Homoseksualnost se smatra jednom od seksualnih orientacija. Muškarci homoseksualne orientacije se nazivaju gejevi, a žene homoseksualne orientacije lezbejke.

Definicija, sama po sebi, vrlo lepo zvuči. Ali ako zavirimo iza redova i smestimo je u Srbiju? U zemlju hulgana, navijača, izrazitih nacionalista koji ni ne znaju istoriju svoje zemlje, zemlju zalutale omladine i vaskrsle prošlosti, zemlju nasilja, kriminala i podlosti. Gde tu ima mesta za različitosti? Gde ćemo tu smestiti dečka u džinsu?

I dati mu osećanja, misli i nade. Ambicije, možda čak i ličnost i znanje. Gde ćemo mu dati život kakav imamo i mi. Običan, siv i nezanimljiv. Bez popreki pogleda. Bez zalatalih podsmeha. Samo život da ga nesmetano živi? Smanjuju nam natalitet. Protiv Božjih zakona.

Ovo sa natalitetom ima najviše logike. I onako opada otkad i postoji, jos samo pederi da ga dokrajče i nestade plave srpske krvi. Ali ipak, mislim da se to neće desiti skorije. I pre ćemo izumreti od bolesti, nehigijene, narkomanije, gladi, gluposti i iseljavanja u bolje zemlje. Pa ovde šta ostane.

Bog je rekao i da je Zemlja ravna ploča i da se ceo kosmos okreće oko nje, da se treba odricati i mučiti celoga života pa ćemo posle svi živeti negde na nebu srećni do kraja cega god, pa?

Da, deca ne mogu rasti sa dva oca ili dve majke. Ali samo zato što biste ih vi gledali popreko, mučili ih i celo detinjstvo učinili noćnom morom. I postoji teorija da će ta deca kasnije biti takođe homoseksualci. Po meni to nema logike. Kako su onda nastali homoseksualci koji su imali obične roditelje? I zar nije bolje, da umesto da žive u hladnim sirotištima bez ljubavi i same sa osnovnim uslovima potrebnim za život, poput životinja, dobiju pravo detinjstvo i sreću ljudi koji su voljeni?

Da li biste vi voleli da živate sa svojim dečkom/devojkom između četiri zida? Da nikada ne možete da nju/njega uhvatite za ruku na ulici. I da to ponosno pokažete pred svima. Zar ima toliko zla u tome što ljudi žele da prošetaju i pokažu Srbiji da i oni postoje? Da, biće tu golišavosti, šarenila i različitosti. Ali to je povorka ljudi koji su ponosni na ono sto jesu. Koliko ljudi to može reći za sebe?

Moramo razlikovati stvarnu bolest od ljudi koji su drugačiji.

Ako nije prirodno, kako ih je onda toliko? Šta, zar je toliko ljudi oko nas prosto bolesno? I njih nije stvorio isti Bog kao i nas (i onako ih ima različitih)? I zar treba lečiti ono što je nekada, kada smo bili na vrhuncu mudrosti i napredovanja, a po meni od tada je ljudska vrsta samo opadala, zar treba lečiti nešto što je pre toliko hiljada godina, za vreme antike, bilo normalno?

Poruke na zidu

Sećam se, pre par nedelja, kada je još bila aktuelna priča o Paradi ponosa. Još nije bila otkazana, još su televizijom plovili pozivi da se pridružimo povorci i podržimo različitosti. I sećam se jasno svoje home stranice na facebooku. Bila je zasuta statusima, komentarima, grupama i fan stranicama. Ubij pedere. Stop pederima. Smrt pederima.

Ceo home bez i jednog drugačijeg statusa. Svi su odjednom osetili potrebu da pljuju, proteraju, ubijaju gej populaciju. I sećam se jasno kako sam ponekad stajala satima, čitala takve statuse i s vremenom na vreme mi je dopiralo do mozga što oni znače. Značili su da ljudi koje srećem svakoga dana, jer živim u malom mestu i nema tu mnogo nepoznanstva, ljudi sa kojima sam odrasla, poznanići i sitni neprijatelji, pa oni koje mogu nazvati i prijateljima, oni sa kojima sam nekada delila dane i oni sa kojima to činim i sada, da su svi ti ljudi, okrutni i opasni. Spremni da proteruju, kamenju, čaki i ubiju. Kivni i besni na ono što je drugačije. Nemilosrdni i glupi u svojoj zamisli. I sećam se da sam počela da razmišljam da li ja živim u takvom svetu? Da li su ljudi sa kojima sam se toliko puta smejala samo jedna nasilna gomila koja želi da uništi nepoznate ljude samo zato što su drugačiji? Znam da ne bi dogleđalo. Ali zar nije jednako loše što na tako nešto i pomicaju?

I na kraju sam razmišljala, ko su oni? Otkud im pravo da

bilo kome sude? Mnoge od njih znam i previše dobro. I baš zbog toga što znam toliko o njima, pitam se, šta im to daje pravo da osuduju druge?

Srećni u svojim razlikama

A sada se vratite na raskrsnicu. I zamislite. Dečko sa vaše druge strane slobodno nosi roze majicu. Devojka u belom se drži za ruku sa svojom devojkom pored. Mali dečak ne strepi od svoje budućnosti, već ponosno korača kao slobodan čovek. Lice starijeg čoveka nije izborano godinama unutrašnje borbe, već ima srećan život iza sebe, sa mužem kog voli. Žena ne drhti od vašeg pogleda. Već samo svi prelaze ulicu, mirni u svojoj svakodnevici, nebitni na ovoj planeti, srećni u svojim razlikama i udaljeni u svojim nadama. I kada pređete ulicu, nećete se okrenuti ni za kim od njih. Nekome ćeće se možda nasmejati, ali ćeće ih ubrzano zaboraviti i pustiti ih da žive. Zar je sve to tako loše?

Ili prosti, zamislite da dečko u džinsu i šarenoj majici pored nosi crno odelo i čuti. Isti je poput svih ljudi okolo, ni najmanje se ne razlikuje niti ističe bilo čime. Zar vam nešto ne nedostaje? Možda malo boje?

**Nevena Milojević,
učenica trećeg razreda
srednje škole "Đura Jakšić",
Rača**

(rad koji je, u okviru
novinarske sekcije, Nevena
napisala za školske novine)

Odgovornost

Srećko Sekeljić

Predsednik Vlade Republike Srbije, Mirko Cvetković, se u subotu ujutro lično sastao sa članovima OO Povorka ponosa i tom prilikom

im ukazao čast tako što im je svojeručno predao jedno važno Rešenje potpisano od strane direktora policije, Milorada Veljovića.

Budući da je u medijima prethodno osvanula vest kako Vlada podržava Povorku ponosa, a Ministarstvo unutrašnjih poslova mesecima uverava da bezbednost u Srbiji i glavnom gradu drži pod svojom kontrolom, sadržaj ovog rešenja je bio iznenadujući.

Rešenje kaže da skup koji ta Vlada podržava ne može

da se održi u centru glavnog grada zato što Ministar-

stvo unutrašnjih poslova i druge bezbednosne službe ne uspevaju da garantuju bezbednost svojih građana. Izvršna vlast Srbije, oličena u njenom premijeru, i bezbednosne službe, oličene u direktoru policije, stavili su na papir priznanje da ne vladaju ulicama glavnog grada svoje zemlje. Za to vreme, ministar unutrašnjih poslova i drugi čovek Vlade, Ivica Dačić, šmugnuo je iz zemlje dok se stvar ne smiri. Kakav obrt samo 24h pred najavljeni dogadjaj!

Ovo priznanje praćeno je šokantnim potvrdama, u vidu vesti o premlaćivanju stranih državljan u centru Beograda.

Photo: Marko Miletic

Pre nego što vlast u svim svojim granama i na svim nivoima počne javnu raspravu o tome koje mere treba preduzeti, neophodno je utvrditi - KO JE ZA OVAKVO STANJE ODGOVORAN?

Na Ohridu je letos potonuo brodić, usled čega je više stranih državljan tragično nastradalo. I šta se desilo? Ministar saobraćaja Republike Makedonije je podneo ostavku. Ostavka... Ono što u civilizovanim zemljama funkcioneri podnose kada se desi nešto nedopustivo u resoru kojim rukovode - bez obzira da li su objektivno dooprili takvom stanju, ili su se protiv njega bezuspešno borili.

A sada da se vratimo na pomenuto Rešenje predatog iz ruke predsednika Vlade Srbije lično. U tom dokumentu direktor policije naglašava:

„Sagledavajući ukupno stanje bezbednosti na teritoriji grada Beograda, kao i najave više neformalnih udruženja i udruženja građana da će po svaku cenu nastojati da nasilno spreče održavanje najavljenog skupa, postoje veliki bezbednosni rizici za održavanje javnog skupa u centru grada.

Na osnovu bezbednosnih procena Ministarstva unutrašnjih poslova i drugih bezbednosnih službi Republike Srbije, procenjeno je da je održavanje skupa na pomenutoj lokaciji sa aspekta bezbednosti eks-

tremno visokog rizika i da može doći do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu na teritoriji grada Beograda, ugrožavanja bezbednosti, života i zdravlja učesnika javnog skupa, kao i bezbednosti ljudi, imovine državnih organa, objekata DK predstavništava, lične i imovinske sigurnosti građana i bezbednosti saobraćaja.“

Imajući u vidu opasnosti po građane i imovinu, koje bezbednosne službe i organi javnog reda i mira ne uspevaju da spreče ili kontrolišu, doneto je Rešenje da se Povorka ponosa izmesti na lokaciju daleko od prački i očiju građana. Bez daljeg obrazlaganja, jasno je da je ovaj dokument isto što i KAPITULACIJA i povlečenje pred nasilnicima.

Ministar za ljudska i manjinska prava, Svetozar Čipić, i državni sekretar u

Ministarstvu pravde, Slobodan Homen, u „Utisku nedelje“ više puta izjavili kako je država ovim Rešenjem „izgubila još jednu bitku“ ali da još uvek vodi rat, gлатко prebacujući odgovornost na organizatore Parade ponosa. Pritom, Homen je priznao da je u pitanju poraz države pred odmetnutim nasilnicima, ali i ne samo to. Ispravno je povezao ovaj neuspeh policije i bezbednosnih službi sa tragičnim atentatom na premijera Srbije od pre šest godina, navodeći da je ovo samo jedna u nizu izgubljenih bitaka... A onda je nerazgovetnom logikom zaključio da ipak „niko nije jači od države“ (tzv. *wishful thinking*).

Međutim, propustili su da kažu jednu bitnu stvar: Rat se dobija bitku po bitku! A onaj ko gubi bitke, ne može da i dalje bude general. Ili i to u ovakvoj Srbiji može? Na kraju krajeva, rat se sigurno ne dobija kapitulacijom. Ili je to moglo i 1999? A koliko smo se pomerili od 2003? Mnogo: danas je premijer bezbedan, a meta su postali gradani.

Da li će neko od funkcionera smoci snage i čestitosti, biti dovoljno čovek, da jednom, napokon, u Srbiji podnese ostavku zbog onoga što je uradio, ili zbog onoga što i pored svega truda i najbolje namere nije mogao da izbegne? To bi bio pravi pokazatelj ozbiljnosti i integriteta - kako dotočnog funkcionera, tako i same države.

Nije toliko bitno ko je na vlasti, koliko je bitno da vlast bude odgovorna.

B92, blog

21. septembar 2009.

Biljana Srbljanović

Ivica Dačić govori i nastupa kao politički neutralna osoba, neangažovana, kao da nije ministar, već profesionalni policajac. Ivica Dačić se ponaša i govori kao da je nekakav direktor policije, glavni inspektor i operativni predvodnik svih policijskih akcija paralelno, istovremeno potpuno neutralan i nezainteresovan za političke implikacije koje te akcije sa sobom nose, iako je, osim što je ministar, prvi čovek važne političke partije, a takođe i pre svega i vice premijer Vlade Republike Srbije. Pri tom, ja uopšte i ne mislim na prošlost Ivice Dačića, za koju smatram, za razliku od većine Srbije, da bi jednom morao da odgovara. Ne govorim, dakle, o ulozi Ivice Dačića u zločinačkim devedesetim, već pre svega o njegovim nastupima povodom Parade ponosa i političkih i bezbednosnih implikacija nayavljenog nasilja.

Ivica Dačić možda i jeste profesionalni policajac, samo mi to ne znamo, ali to ne menja stvar, jer posao ministra je da se bavi politikom, a ne da bude operativac na terenu. Ipak, ministar Dačić, potpuno uživljen u novu ulogu prvog srpskog policajca, na perfidan način, „profesionalno“ unosi strahovitu paniku, nesigurnost, u najmanju ruku izaziva nelagodu i oklevanje ljudi koji bi možda želeli da prisustvuju Paradi.

Ok, policija, kao što znamo, ne može preventivno da hapsi. Međutim, ona može da stvori uslove da taj, koji je imao namjeru a nije započeo svoj akt, od njega jednostavno oduštane. Policija takođe mora biti spremna da reaguje onog momenta kada taj, koji je imao namjeru, počne i da je sprovodi u delo, a ne da stvara preventivnu paniku.

S druge strane, iskustvo govori da huligani koji prete, vrlo često pretnje sprovode u delo. Lično sam prisustvovao poslednjem Gej Prajdju u Beogradu i videla uživo kako to izgleda kad batinaši biju, a policija pomaže. Podsećam da je tadašnji ministar policije

Beleška sa margine

bio Dušan Mihajlović, koji se zbijenje ogradićao od svega, tako da niti jedan policajac, niti huligan, nije kažnen zbog nasilja zabeleženog na mnogim snimcima i pred mnogobrojnim svedocima. Ministar Mihajlović se, o iznenadenja, i taj put obrukao a policija pokazala u svom punom sjaju. Ovaj sadašnji ministar je zato odlučio da nam pokaže daje bolji od onog Đindjićevog. On je moderan čovek, evropskih shvatanja, baš slučajno nije u zemlji kad se Parada održava, ali će da komanduje akcijom „zaštite učesnika“. Tako, uživljen u ulogu Edgara Huvera, ne bi o politici, ali bi o „nebezbednosti“. Pa svojim nastupima perfidno doprinosi opštoj panici i nelagodi, najavljujući nasilje, opštune nebezbednost, opasnost „i na potpuno suprotnim krajevima grada“, mogućnost da se batinaši infiltriraju i među „obične ljude“, po kaficima, restoranima, na ulicama koje nemaju veze sa mestom događaja. Drugim rečima, u nedelju zatvorite decu u kuće,

bitka, to nije vaša tema. Niste vi protiv, ali društvo nije zrelo, niko vam ne brani, ali ako baš hočete, njegovo je da vam kaže koliko je opasno. A on će, Edgar Džej, da lično predvodi sve raspoložive kerove i da svojeručno odbrani grad od opasnosti koja se nadavlja. Nema tu politike, to je zdrav razum. Šta onda i vi ima da se bavite politikom, navuci brate zavesu i gledaj svoja posla. A dok do „pedera i lezbejki stignemo, mnogo još drugih važnijih stvari ima da se reši“. E, pa ja ne mislim tako.

Parada ponosa je i moja parada, nemam nameru da pravim nikakvu ogradu „ja nisam to, ali podržavam“, jednostavno i bez ograde - naravno da podržavam. Jer prava manjina su i moja prava, kako god da se ta manjina zove. Pa i kad smo palili sveće za pobijene u Srebrenici, nismo se ogradivali – ja nemam tamo nikog ubijenog, ali ipak da se čuje moj glas - ne razumem zašto sada građanska javnost relativizuje ovo pitanje i shvata ga drugačije od drugih.

Nije vreme? Jeste, vreme je.

Nije neophodno? Baš je neophodno!

Opasno je? Zato i jeste vreme, i baš zato i jeste neophodno.

čitav grad je nebezbedan. Ne mrdajte napolje, spustite roletne, čutite, gledajte svoja posla i čekajte da prode. Parada ponosa nije vaša brigă. Šta ima da se mlatite po ulicama, da rizikujete telesne povrede ili psihičke traume, to nije vaša

Biologija seksualnosti:

Biljana Stojković

Sodoma i Gomora predrasuda i neznanja

Zahuktale rasprave o pravima građana Srbije na sopstvenu seksualnu orientaciju izrodile su mnoge, najblaže rečeno, besmislene izjave i komentare kako čuvara hrišćanskog morala, tako i navodno dobrih poznavalaca problema prirodnog versus neprirodnih oblika seksualnog ponašanja.

Naučna objektivnost

Pitanja istorijske i socijalne prohibicije homoseksualnosti ostavljaju stručnjacima (pametnim socioložima, naravno, ne političkim analitičarima), a ja ću se posvetiti biologiji i kritici neargumentovanih tvrdnji o prirodnim i neprirodnim seksualnim sklonostima.

Pošteno govorči, nauka nije u potpunosti imuna na dominantne društvene stavove o raznim pitanjima. Na primer, iako su decenijama u svojim proučavanjima različitih vrsta uočavali često homoseksualno ponašanje životinja, naučnici su se retko upuštali u objektivno objašњavanje ovog fenomena. Metaforički rečeno, to tem oličen u tradicionalnoj mačo-muškoj ulozi u ljudskim društvima i porodicu, upotpunjeno homoseksualnim tabuom, odvlačio je sve interpretacije ove pojave u životinjskom svetu u domen greške i devijantnosti. Ukorjenjene predstave o ljudskoj socijalnoj organizaciji snažno su se odrazile na naučnu objektivnost tumačenja podataka iz sveta prirode.

Krajem dvadesetog veka, situacija se značajno promenila. U nauci, homoseksualno ponašanje prestaje da se posmatra kao tabu i započinje intenzivno proučavanje raznovrsnosti seksualnih interakcija u životinjskim vrstama. Ogroman broj radova u vrhunskim naučnim časopisima (npr. Nature, Science, Trends in Ecology and Evolution, da pomenem samo neke) navode rezultate po kojima se različiti oblici kontakata između jedinki istog pola, a koje se mogu dovesti u vezu sa seksom, uočavaju u gotovo svakoj grupi životinja, uključujući sisare, ptice, gmizavce, vodozemce, ribe, insekte, mkušce, gliste i druge grupe. U homoseksualne

interakcije ubrajaju se istopolna udvaranja i kopulatorna ponašanja u kratkom vremenskom periodu, kao i dugotrajne veze između partnera istog pola koje mogu podrazumevati različite kombinacije udvaranja, privlačenja, kopulacije i roditeljstva (brigje o potomstvu).

Neograničen broj mogućnosti

Mnogi savremeni sociolozi navode da i sam razmatranje homo i heteroseksualnih kategorija ukazuje na kulturološki i sociološki aspekt naše potrebe da stvari definišemo u binarnim suprotnostima, dok nam čitava psihologija i biologija

osoba može imati privatne homoseksualne preferencije, dok gej orijentisana osoba ne mora nikada biti uključena u bilo kakav oblik seksualnog kontakta sa istim polom. Šta bi onda trebalo biti kriterijum za prirodno i neprirodno – ispoljavanje ili unutrašnja tendencija ka određenom seksualnom ponašanju?

Zivotinje su u tom smislu mnogo jednostavnije. Kod njih ne možemo definisati seksualnu orientaciju jer nam one ne mogu reći svoje skrivene želje. Možemo samo zapaziti i istraživati šta rade, a rade mnoge seksualno zanimljive stvari. Eksperimenti na većem broju vrsta pokazali su da se kod životinja može utvrditi unutar-populaciona varijabilnost u seksualnoj preferenciji kada je jedinkama ponuđen izbor partnera obojih pola. Na primer, kod jedne vrste vilinskih konjica ustanovljena je veća preferencija mužjaka prema sopstvenom polu ukoliko su prethodno živeli u istopolnoj grupi. Ogrličasti

Photo: Dominic@flickr

ukazuju da takvu podelu u stvari teško možemo napraviti zbog neprekinitog kontinuiteta varijabilnosti kompleksnih osobina ponašanja uključenih u seksualne sklonosti.

Čak i kada bismo upotrebili uobičajenu terminologiju podela, jasno je da seksualna orientacija, definisana kao postojana unutrašnja preferencija prema istopolnim ili suprotnopolnim seksualnim interakcijama kod ljudi, može biti bitno različita od spoljašnje identifikacije ili samog seksualnog ponašanja. Heteroseksualna

pingvini formiraju dugotrajne muške parne veze u zarobljeništvu, dok će se neki mužjaci američkog muflona pariti sa ženkama samo ukoliko one usvoje neke elemente ponašanja karakteristične za mužjake.

Varijabilnost seksualnog ponašanja unutar svake vrste je ogromna, zavisi od sredinskog konteksta i nasledne različitosti, isto kao kod ljudi. To je prirodno stanje stvari, sviđalo se to nekom ili ne.

Veoma važan problem koji se nametnuo u naučnom proučavanju homoseksual-

nosti (ma kako je definisali) jeste evoluciona „opravdanost“ ponašanja koje je navodno u suprotnosti sa reprodukcijom. Naizgled paradoksalno, ovakvi oblici seksualnih interakcija danas su objašnjeni u okvirima evolucione biologije. Adaptivni značaj homoseksualnog ponašanja opisan je na različite načine kod različitih vrsta, ali možemo definisati nekoliko širih kategorija objašnjenja. Prvo, homoseksualni odnosi predstavljaju važan mehanizam uspostavljanja, održavanja i pojačavanja socijalnih veza u grupi (npr. kod nekih delfina i mnogih socijalnih primata). Sklapanje istopolnih dugoročnih veza može doprineti boljem odgoju i kvalitetu potomstva, kao što je ustanovljeno kod nekih vrsta ptica. Zatim, istopolni seksualni odnosi utiču na smanjivanje ili pojačavanje intraseksualne agresije i konfliktu što može voditi boljem reproduktivnom uspehu jedinki i čitave populacije. Konačno, homoseksualni kontakti mogu pružiti mladim jedinkama praksu u udvaranju, kopulaciji i drugim aktivnostima koje su važne za reprodukciju. Primele za svako od navedenih objašnjenja možemo pronaći u veoma različitim grupama životinja.

Važan je kontekst

Biologija više nema dilemu u odgovoru na dugovečno pitanje šta je prirodno i neprirodno (ili urođeno/stečeno, mada smisao nije identičan). Jednostavno, geni ne postoje van konteksta, izvan procesa razvića i životne sredine koja utiče na konačno formiranje osobina nekog organizma. Da li je veći uticaj biološkog nasleđa ili sredinskih faktora, pitanje je stepena, a ne „protivprirodnost“ budući da su oba elementa prirodna.

Nekoliko teorijskih modela ukazalo je na iznenadujuće širok spektar „genetičkih uslova“ pod kojima genetičke varijante uključene u homoseksualnu orientaciju opstaju (uprkos nereproduktivnom efektu) i predstavljaju uobičajenu genetičku raznovrsnost u

populacijama ljudi. Važno je naglasiti da kada govorimo o tako kompleksnim osobinama kao što su različita ponašanja životinja, uključujući i seksualne preferencije, uvek moramo imati na umu da na njih utiče veliki broj gena, kao i njihove interakcije sa drugim genima u genomu i životnom sredinom. Konkretnе genetičke

varijante mogu ukazivati na predispoziciju, ali ne nužno i na konačnu osobinu. Dakle, važan je kontekst, a on je takođe prirođen.

Ako vam se ova priča čini previše „biologiziranim“ za razumevanje čoveka kao uvišenog stvorenja sa duhovnom dimenzijom, nemojte kriviti mene. Oni

koji se uporno pozivaju na „prirodno i neprirodno“ jesu upravo razni ideozofi homofobije, hrišćanske apologete i pozivari na linč gej osoba. Zanimljivo je da baš oni zaboravljaju šta je njihov jedini kriterijum za osudu raznih oblika seksualnog ponašanja – Sveti pismo i hrišćanski moralni imperativi. Da li je u crkvenim krugovima sumnja

u sopstvene premise toliko velika da je potrebno dodatno, naučno, polje argumen-tacija? Ako je tako, morali bi biti znatno bolje obavešteni, jer ono što nam priroda go-vori poražavajuće je za njihove ciljeve.

Peščanik.net

26. septembar 2009.

Photo: Marko Miletić

MANJINE ČINE VEĆINU

Vladimir Veljković

U ekstremnim situacijama od ekstremista stradaju svi – i oni drukčije nacionalnosti, drukčije boje kože, veroispovesti, pa i seksualne orientacije. Kod nas je sve počelo bujanjem nacionalizma devedesetih. Ljudi su se poveli za negativnim idejama koje su tada plasirane. Pravi kritički odnos u vezi s tim ni

Uostalom, poznata je ona izreka da je za trijumf zla potrebno da dobri ljudi ne čine ništa. Nismo se blagovremeno oduprli zlu, a mislim da još traje čutanje većine koja omogućava lošoj manjini da bude toliko glasna.

danas ne postoji. Zato se ta netolerancija tiče svih nas.

U slučaju seksualnih manjina posledice takvog društvenog stanja su mnogo-brojne; svode se na našu društvenu isključenost, pa i isključenost iz javnosti. Zato postoje dezinformacije o nama. Međutim, od dezinformacija pa do iskazivanja netolerancije – bilo verbalne, bilo fizičkih napada, jer postoje ljudi koji su izgubili život zbog svoje seksualne orientacije – samo je korak.

Nasilje nad pripadnicima seksualnih manjina najčešće se ne prijavljuje jer je ovaj vid diskriminacije za našu javnost tabu-tema. Znam za mnoge neprijavljenе slučajevne narušavanja prava jer neke moje koleginice i kolege, prijatelji i prijateljice plaše se da će biti izloženi novim napadima ako s tim izađu u javnost.

S druge strane, naš pokušaj da 2001. godine javno

ukažemo na probleme seksualnih manjina, jer nadali smo se da je posle demokratskih promena to moguće, nije uspeo. Zatim smo, raznim kulturnoumetničkim programima, radom sa celokupnom zajednicom, osnaživanjem LGBT populacije hteli da doprinesemo tome da postanemo i da se osećamo kao ravnopravan deo društva. Dakle, da se što boljom organizovanosti same populacije ojača i bude manje zastrašena kako bi mogla da se bori za promenu svog društvenog statusa.

Sad je ponovo došlo do sukoba. Samo, ja to ne bih nazvao sukobom „dve strane“, gde smo mi „jedna strana“ ekstremizma, a oni „druga“.

Danas se preti nama, sutra će ponovo Romima, drugim nacionalnostima i veroispovestima, ljudima drugačijeg mišljenja. Jer oni su spaljivali verske objekte po gradu. Oni su manjina van društva, a mi smo deo većine, iako pripadamo manjinskoj grupaciji – osobama drukčije seksualne orientacije. Kad bismo sve manjinske grupe sabrali, mislim da bismo zapravo svi mi bili većina.

S kakvim vidovima netolerancije se suočavamo? Dokaz netolerancije je to što ne možemo da izademo na ulicu i iskažemo svoj stav, iskoristimo svoje pravo.

Šta bi trebalo činiti da netolerancije prema seksualnim manjinama ne bude? To je jedan dugoročan proces koji podrazumeva obrazo-

Oni su ekstremisti, a mi svojim mirnim protestom i pozitivnim načinom delovanja pokušavamo da se izborimo za svoja prava. Mi smo deo društva kojem se preti.

vanje i aktivno delovanje u javnosti.

Država je, međutim, i ovog puta ustuknula pred militantnom manjinom. Nisu pohapšeni oni koji su namjavnopretili, nisu na vreme pokrenuti sudski procesi i oni jednostavno nisu dobili jasnu poruku da ne smeju da rade to što rade.

Neki kažu da je srpsko društvo tradicionalno i otuda ova netolerancija prema nama. Ali ako smo tradicionalno društvo, ako smo hrišćani, ili koje god veroispovesti, onda je ljubav prema svima vrednost koja bi trebalo da se prenosi. Ta grupa koja se predstavlja kao nosilac tradicije – to su ekstremisti i lažni branioci mora. Treba, dakle, formirati društveni front koji će na sve načine, pa i izlaskom na ulice da nas podrži. I treba svi da se povežemo i radnici koji štrajkuju, i mi koji se borimo

za svoja osnovna prava, kao i neki drugi poput Roma. Kada bismo se svi ujedinili onda bi ekstremistička manjina bila usamljena.

Evo, jednu devojku su nedavno tukli huligani-navijači u noćnom autobusu 56 u Beogradu. Ona se sa svojom devojkom vraćala iz grada, niko od putnika nije reagovao, vozač je nastavio da vozi. Policija je na kraju privela tu devojku. Privela je i napadače, ali ona je bila u pritvoru 12 sati. Znači, ona kao žrtva doživela je diskriminaciju policije.

Moje koleginice i kolege prate po ulicama ili im prete preko Interneta. Znam ljude koji su po unutrašnjosti Srbije dobijali otkaze zbog svoje seksualne orijentacije iz privatnih i državnih firmi. O tome se ne priča jer kad bi se žalili na sudu, pročulo bi se zašto su otpušteni i bili bi praćeni i sistematski ugrožavani. Sada huligani jure i strance po gradu. Znači, opasni su za sve koji dolaze u Srbiju i koji su možda došli da razbiju predrasude o nama. Moji prijatelji stranci su mi pričali da su ih neke grupe pratile. Ime i fotografiju moje koleginice objavili su na fejsbuk-stranici jedne od njihovih organizacija. Ispod

slike su ispisani njen telefon, adresa i broj stana. Zato mnogi od nas balansiraju sa stepenom istupa u javnosti, a policija je pojačala mere

bezbednosti prema nama iz odbora.

Izdavač: Politika
1. oktobar 2009

KA ZAJEDNIČKOJ PLATFORMI - POVORKA 2010

Nakon zabrane Povorce ponosa, planirane za 20. septembar 2009. godine, na Platou ispred Filozofskog fakulteta, pod sloganom Vreme je za ravnopravnost, postalo je više nego očigledno da je prisutno nasilje i mržnja prema svemu drugaćijem, prevazišlo pitanje prava LGBT osoba, te da je potrebno zajedničko angažovanje svih ključnih faktora u našem društvu kako bi se ovaj problem rešio.

Ovakav epilog Povorce ponosa koja je za cilj imala promociju ljudskih prava i sistema vrednosti u čijoj su osnovi sloboda izbora, jednakost i ravnopravnost - znači obavezu za sve vlastine i nevladine strukture, medije i LGBT zajednicu, institucije - da se postavi jasna platforma borbe za ostvarivanje ljudskih prava koja su ovom zabranom pogažena. Ustav Repub-

like Srbije, najviši pravni akt naše zemlje, postojeći domaći zakoni, ratifikovane povelje, nas takođe na to obavezuju.

Nakon petomosečnog procesa tokom kojeg je ostvarena saradnja sa predstvincima najvažnijih institucija, dobijena dragocena podrška od domaćih i stranih nevladinih organizacija, brojnih ambasada, javnih ličnosti - najvećim uspehom smatramo postavljanje teme ljudskih prava istopolno orientisanih osoba u sam centar društveno - političke agende kao i prestanak zanemarivanja i ignorisanja položaja čitavog jednog dela populacije koji trpi nasilje i diskriminaciju.

Skupovi koji se desavaju narednih dana u Beogradu, svakako su deo odgovora na nedopustivo nasilje prema LGBT populaciji, prebijanje stranih

državljanima, sveopštu atmosferu straha koja je prisutna tokom proteklih nedelja i Organizacioni odbor je u kontaktu sa organizatorima ovih dešavanja i uzeće aktivno učešće na samim okupljanjima. Pružamo punu podršku aktivnostima koje imaju za cilj da ukažu na kršenje osnovnih ljudskih prava, kakvo je i pravo na slobodno okupljanje.

Smatramo da se ozbiljnim problemom kakvo je pitanje nasilja i mržnje prema svemu drugaćijem, moramo baviti udruženo, na svim nivoima i konstantno. Pitanje prava na seksualnu orijentaciju vidimo kao deo korpusa osnovnih ljudskih prava koja su nedeljiva i među kojima ne postoji hijerarhija. Želimo, ovim putem, da najavimo izradu Platforme borbe za ljudska prava LGBT osoba, i u tom smislu Organizacioni od-

bor će pozvati sve LGBT organizacije iz Srbije da zajedno utvrde principe, ciljeve i plan aktivnosti na kojima ćemo zajedno raditi, a čiji će svakako važan deo biti i pitanje održavanja i organizovanja naredne Povorce ponosa.

U narednom periodu, uputićemo poziv organizacijama koje se bave kršenjem prava gej i lezbejske populacije kako bismo, na osnovu dogovorene platforme, što pre počeli sa stvaranjem atmosfere i svih potrebnih preduslova u društvu koji će omogućiti ne samo bezbednosne uslove za održavanje Povorce ponosa u centru grada, gde joj je i mesto, već i osigurati suštinsku jednakost za sve građane i građanke bez obzira na lično svojstvo koje poseduju.

29. septembar 2009.

ZAGREB PRIDE

Gay Pride Zagreb 2002.
"Iskorak KONTRA predrasuda"
Vrijeme događanja: 29.6.2002.
Tema: Prvim izlaskom u javnost željeno se upozoriti na sustavu diskriminaciju i kršenje ljudskih prava seksualnih i rodnih manjina u Hrvatskoj.
Organizatori/ice: Organizacijski odbor Gay Pridea

Zagreb Pride 2003.
"Opet ponosno"
Vrijeme događanja: 28.6.2003.

Tema: Podrška zakonskim inicijativama za uvođenje seksualne orijentacije u zakonske odredbe (Obiteljski zakon, Zakon o ravnopravnosti spolova,

Kazneni zakon i dr.)
Organizatori/ice: Organizacijski odbor Zagreb Pridea

Zagreb Pride 2004
"Živjela različitost - Vive la difference!"
Vrijeme događanja: 19.6.2004.

Tema: Upozoravanje na homofobiju u Katoličkoj crkvi u RH; ukazivanje na problematiku transfobije, potpora transrođnim osobama i njihova afirmacija.

Organizatori/ice: Organizacijski odbor Zagreb Pridea

Zagreb Pride 2005.
"Ponos/e i zajedno!"
Vrijeme događanja: 10.7.2005.

Tema: Podrška Zakonu o registriranom partnerstvu.
Organizatorice: Epikriza

Интернационала Pride 2006,
Zagreb - "Živjeti slobodno" (na trijekst jezika i dva pisma)
Vrijeme događanja: 22. - 25.6.2006.

Tema: Sloboda okupljanja, kretanja i izražavanja, te ukazivanje na problematiku nasilja na Prideovima u Istočnoj Evropi.
Organizatori/ice: Regionalni pride odbor

Zagreb Pride 2007
"Svi na Pride! Sve na Pride!"
Vrijeme događanja: 4.7.2007. - 7.7.2007.

Tema: Vidljivost LGBTIQ osoba i zauzimanje javnog prostora
Organizatori/ce: Organizacijski odbor Zagreb Pridea

Zagreb Pride 2008
"Imaš hrabrost!"
Vrijeme događanja: 26.6.2008. - 28.6.2008.

Tema: Snaga zajedništva i zajednice
Organizatori/ce: Organizacijski odbor Zagreb Pridea

"Zagreb Pride" je godišnji lezbijski, gej, biseksualni, transrođni, transeksualni, interseksualni i queer (LGBTIQ) prosvjedni marš. Povorka ponosa, i političko-zabavno-kulturna manifestacija koja se održava u lipnju ili srpnju od 2002. godine u Zagrebu. Zagreb Pride je jedini Pride u Hrvatskoj, a od velikog značaja je i za susjedne države koje zbog društveno-političke klime nisu u mogućnosti organizirati Pride ili im to brane vlasti. Zagreb Pride će podržati svako nastojanje i pružiti će u skladu sa svojim mogućnostima, svu pomoć koja je potreba da se organizira javno okupljanje i/ili prosvjed LGBTIQ osoba u drugim mjestima Hrvatske i Istočne i Jugoistočne Europe.

Od svih bivših jugoslavenskih republika i pokrajina, zasad samo Slovenija i Hrvatska kontinuirano organiziraju Prideove, dok je prvi pokušaj organizacije Pride skupa LGBTIQ osoba na ovim prostorima u Beogradu 2001. završio krvavim sukobom policije i fašističkih kontraprotestnika, a Pride sudionice/sudionici bili

Udruženje Zagreb Pride je nehierarhijska, fluidna i otvorena grupa sastavljena od tridesetak volontera/ki i podržavajućih članova/ica, te 13 osoba koje čine aktivnu i stalnu jezgru grupe. Mi smo nekomercijalni, volonterski, queer-feministička i anti-fašistička grupa koja se protivi nasilju i diskriminaciji LGBTIQ osoba.

teško su pretučeni. Kao izraz solidarnosti i podrške tom pokušaju, Zagreb Pride snažno podržava prisutstvo i sudjelovanje LGBTIQ osoba iz ex-yu regije na Zagreb Prideu, što vidimo od velikog značaja za čitav regionalni LGBTIQ pokret. Trenutno među našim društвm ove regije postoje preslabе kulturne, političke i socijalne interakcije, s očitim izostankom javnog i društvenog podržavanja i izrazom međusobne solidarnosti, koju mislimo inicirati i Zagreb Prideom.

U organizaciji sudjeluje volonterska skupina građana i građanki okupljenih u Organizacijski odbor Zagreb Pridea (OOZP) kao nekomercijalni događaj, koji se

Transparentni su neizbjеžni dio svakog Pride-a. Najpoznatiji transparent glasi "Out and proud" i "2QT2BStr8", "I'm not gay but my boyfriend is", a na zagrebačkom mogli su se vidjeti i slijedeći natpis: "Izadimo iz tišine", "Budimo hrabri/e", "Hvala božicama što sam lezbička", "Ponosan sam peder", "Muka mi je od objašnjavanja", "Transrodno je zgodno", "I hetrići su ljudi", "Novosadske lezbejke šetaju za Srem, Banat a Bačku", "Nema seksa do registracije", "Homofobjija je bolest", "Seksualnu edukaciju u škole", "Pederi i lezbe protiv pedofilije", "Živ(j)ela perverzija", "Volim koga hoću", "Ne u NATO", "Ništa mi neće ovi dan pokvariti" ...

da je za bilo kojeg gej muškarca ili lezbičku posve onemogućeno da budu članovi Saveza komunista.

Zakonski položaj gejeva i lezbički se promijenio sredinom sedamdesetih godina XX.st, nakon ustavnih promjena iz 1974. godine. Reformom zakonodavstva i prenosom ovlasti federalnog vrha na republike i pokrajinske, ukinut je federalni Krivični zakon. Slovenija je prva vodila rasprave o tom seksualnom činu, te je 1974. profesor prava na Sveučilištu u Ljubljani, Ljubo Bavcon, ispred Komisije za donošenje Krivičnog zakona SR Slovenije, pozvao na dekriminalizaciju homoseksualnosti. Tako je i SR Hrvatska novim Krivičnim zakonom SR Hrvatske, koji stupa na snagu 1.7. 1977. dekriminalizirala homoseksualni odnos su glasnini odraslih muškaraca. To su iste godine, uz Hrvatsku i Sloveniju, učinile i Vojvodinu te Crnu Goru. Srbija je dekriminalizirala homoseksualnost tek 1994.g., Makedonija 1997., te Bosna i Hercegovina još kasnije, tek 1998., u oba entiteta.

Hrvatska liječnička komora i Hrvatsko psihijatrijsko društvo od 1973. homoseksualnost službeno tretiraju kao normalnu varijaciju ljudske seksualnosti. Na zahtjev za stručnim mišljenjem o homoseksualnoj sklonosti, Hrvatska liječnička komora dopisom od 23.10.2002., uputila je udrugu Iskorak na prije dano mišljenje predsjednika Hrvatskog psihijatrijskog društva i predstojnika Klinike za psihijatriju na Rebru, u Zagrebu, po kojem se homo-

seksualnot tretira kao normalna varijacija ljudske seksualnosti. Predmetom rasprava o pitanju homoseksualnosti u Jugoslaviji uz Magnusov filmski festival (od 1984. u Ljubljani), imala je i prva (gej) radio emisija Tonija Maroševića „Frigidna utičnica“ na Radiju 101. Toni Marošević ostaje (prva) jedina outana gej osoba iz javnog/društvenog života, ne računajući aktiviste/ice, do ožujka 2004.

Feministički pokret u Hrvatskoj, uz slovenske geje i lezbijske grupe, te Maroševićevu „Frigidnu utičnicu“ zajedno je pridonio i ohrabrio utemeljenje prve lezbijske grupe u Hrvatskoj – Lila inicijative. Lezbičke feministkinje iz Hrvatske koje su djelovale i u aktivnostima ŠKUC LL-a, te Ženske grupe Trešnja inicirale su drugi „savezni“ susret feministkinja Jugoslavije u Zagrebu kako bi sudionice između ostaloga raspravljale i o lezbijskim pitanjima. Inicijativa je kasno utemeljena i zapravo nikada nije ostvarila niz planiranih projekata (razvijanje i otvorenu diskusiju o lezbijskim pravima i kulturi, borba protiv homofobije, povećanje lezbijske vidljivosti i međunarodni kontakti). Lila inicijativa, osnovana sredinom 1989. prestala je postojati već u svibnju 1990. zbog nemogućnosti financiranja projekata, te je neposredno nakon prvih višeštranackih izbora, izgubila i prostor za djelovanje u Zagrebu. Jedina osoba koja se spominje i veže uz Lila Inicijativu danas je psihologinja i suradnica na Ženskim studijima.

protiv nasilju i diskriminaciji LGBTIQ osoba, a promiče ljudska i građanska prava i toleranciju, a posebice pravo na javnost, ljudsko dostojanstvo, te pravo na javno okupljanje i slobodu izražavanja i kretanja.

Zagreb Pride se od 2002 - 2006 održavao u parku Zrinjevac, a 2007. godine okupljanje se događa na Trgu maršala Tita a govor i program je preseljen je na "Cvjetni trg". Zagreb Pride se finanira putem javnih natječaja za projekte, kao i donacijama iz zemlje i inozemstva. Glavni finansijski podržavatelji Zagreb Pridea je Ured za kulturu Grada Zagreba i Global Fund For Women.

Što se dešavalo u Hrvatskoj prije Zagreb Pridea?

U vrijeme postojanja socijalističke Jugoslavije postoji zabranu homoseksualnog odnosa u svih šest jugoslavenskih republika. Homoseksualni čin, i to samo muški homoseksualni odnos (lezbijski seks ne gleda kao seksualni čin već kao bludna radnja – podliježe „samo“ prekršajnoj prijavi), se po tom Krivičnom zakonu SFRJ, članak 186. stavak 2., kažnjavao zatvrom u trajanju od jedne godine. Takoder važno je spomenuti

U kolovozu 1992. u Zagrebu je osnovana i prva hrvatska gej i lezbička grupa koja je promovirala interesu i prava gejeva i lezbički pod imenom LIGMA (lezbijska i gay-men akcija). Vodili su je prvi imenom i prezimenom predstavljeni aktivisti/ice u Hrvatskoj: Andreja Špehar i Amir Hanušić. Aktivnosti te grupe nisu mogle, zbog nepovoljne društveno – političke situacije, urodit i ikavim rezultatima. Grupa je, uz malu finansiju i uz logistiku Transnacionalne radikalne stranke, radila na svega nekoliko manjih projekata. Pokrenuli su prvi gej časopis Speak out kao podlist časopisa ARKzin, te je održano nekoliko predavanja i radionica o pitanju homoseksualaca i lezbičkih u Hrvatskoj. Najveći skup koji je LIGMA kupila bio je u prostorima KIC-a na temu „Ža koga će glasati hrvatski homoseksualci?“ uoči parlamentarnih izbora 1995. LIGMA prestaje postojati 1997. nakon što je zbog verbalnih i fizičkih napada Amir Hanušić zatražio azil u Kanadi, a potom je Andreja Špehar emigrirala u Švedsku.

Godine 1998. u saborsku proceduru dolaze izmjene i dopune Kaznenog zakona. Na prijedlog Vlade, donja granica za stupanje u seksualne odnose izjednačena je i za homoseksualce i heteroseksualce, te iznosi 14 godina.

1998. godine upomoć Institutu Otvorenog društva i Ženske mreže Hrvatske formirana je neformalna grupa Kontra, koja djeluje u Zagrebu i danas, no tek od 2002. kao registrirana (lezbijska) udru-

ga. Kontra je tokom godina izgradila najbogatiju knjižnicu (Lezbib) gej, lezbijske, feminističke i queer tematike, a od osnutka djeluje i info-sos telefon za lezbijke.

Incijativa pod imenom Oskar za okupljanje gej udruge 1998. nije uspjela. Njezin inicijator, Aldin Petrić iz Rijeke, izbačen iz vojske nakon što je povjerio nadredenima da je homoseksualac te zatražio zaštitu od mogućeg zlostavljanja. Petrić je tužio Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, te je poslao i otvorena pisma Vladu i Saboru. Za taj čin podršku je dobio i od Hrvatskog helsinskog odbora. Prvi sastanak grupe trebao se održati u prosincu 1999. ali je tajnik Primorsko goranskog saveza, Zoran Dragičević, spriječio ulaz u zgradu u vlasništvu grada Rijeke. Još jedna grupa pokušala se promovirati 1998. pod imenom Because Press. Grupa je primala finansijsku pomoć iz inozemstva iz više fondacija. Cilj grupe bio je promoviranje lezbijske umjetnosti i književnosti. Objavljena su svega tri broja fanzina „Just a Girl“ te jedna publikacija, prva takva vrste u Hrvatskoj – zbirka lezbijske poezije „Igre ljubavi i ponosa“ autorice Sanje Sagaste.

Lezbijska organizacija Rijeka (LORI) osnovana je u listopadu 2000. s namjerom da organizira aktivnosti lezbijki iz riječke regije. Cilj je informirati i senzibilizirati javnost za prihvatanje homoseksualnih osoba, ukloniti predrasude i homofobiju, ukloniti diskriminaciju na osnovi istospolne orijentacije u društvu te ostvariti stvarnu jednakost pred zakonom. Grupa 2002. kreće u dosad najpoznatiju nacionalnu kampanju za prava homoseksualnih osoba pod imenom „Ljubav je ljubav“ koja uključuje videospot i jumbo plakate. Hrvatska televizija odbila je emitirati Lori spot s obrazloženjem da je neprimjereno za puštanje na javnoj televiziji.

Samo četiri godine nakon što je Kanada Amiri Hanušiću dala azil, i dvije godine nakon osnivanja Lori, održao se prvi Zagreb Pride, te tada nastaje drugi val našeg pokreta kojeg nazivamo LGBTQI pokret. Od prvog Zagreb Pridea, koji se zvao Gay Pride Zagreb, više ništa nije ostalo isto...

Izvor: Zagreb Pride

Photo: QZAP@flickr

Photo: Karmalize@flickr

STOUNVOLSKA REVOLUCIJA

Stounvolska revolucija ili Stounvolska pobuna (Stonewall riots) je serija spontanih nasilnih demonstracija LGBT osoba protiv policijske racije, koja se dogodila u ranim jutarnjim časovima, 28. juna 1969. godine, u klubu Stonewall Inn, u Greenwich Villageu, u New Yorku.

Stounvolska revolucija se navodi kao prvi slučaj u američkoj istoriji kada su se gejevi, lezbejki, biseksualne i transrodne osobe suprotstavile progonu LGBT osoba od strane vlade. Ona se takođe često uzima i kao početak savremenog LGBT pokreta u SAD, i u svetu.

Tokom 1950-ih i 1960-ih, LGBT osobe u SAD su trpele veliki pritisak zakonskog sistema. Rane homofilne grupe su pokušavale da dokazuju da se gejevi i lezbejke mogu asimilovati u društvo i nude su nekonfrontirajuću edukaciju o pravima. Međutim, poslednje godine 1960-ih, bile su burnije,

i u to vreme su delovale mnoge grupe i pokreti čije su metode uključivale i direktnu akciju.

Ovo, kao i liberalno okruženje Grinvič Vilidž-a (Greenwich Village), uticali su na ispunjenje uslova, potrebnih da se dogodi Stounvolska revolucija.

Stounvol In

Stounvol In (Stonewall Inn) je bio jedan od retkih barova koji je, tokom 1950-ih i 1960-ih, primaо LGBT osobe. U to vreme bio je veoma popularan među najmarginalizovanijim grupama u okviru LGBT zajednice: transvestitima, feminiziranim gejevima, muškim prostitutkama i beskućnicima. Tokom 1960-ih policijske racije na gej klubove i inaču su bile ubičajene, ali je policija te noći u Stonewall Innu izgubila kontrolu. Situacija je postala još zategnutija naredne, i nekoliko večeri kasnije.

Stounvol In se nalazi u Kristofer ulici (Christopher Street), i bio je u vlasništvu porodice Denoveze (Genovese). Godine 1966. tri člana mafije su uložili 3.500 dolara, kako bi od nekadašnjeg restorana i noćnog kluba za heteroseksualce, napravili gej klub. Jednom nedeljno, policija je uzimala reket. Stounvol In nije imao dozvolu za služenje alkohola. Uslovi u klubu su bili očajni – od neposteće tekuće vode i izlaza za slučaj požara, do toaleta koji je stalno poplavljivao. Ipak, ovo je bio jedini gej klub u kome je bilo dozvoljeno igranje.

Posetioci je primaо izbacivač koji ih je proveravao kroz otvor na vratima. Ulaz se naplaćivalo 3 dolara vikendom. Posetioci su morali da se upisuju u knjigu gostiju, kako bi dokazali da je bar zapravo privatni klub, ali su retko davali svoja prava imena. Stounvol je imao dva podijuma, od kojih je jedan, unutrašnji, bio ofarban u crno i osvetljen crnim svetlom. U slučaju dolaska policije palilo

se obično svetlo, što je signaliziralo posetiocima da moraju da prestanu sa igranjem ili dodirivanjem. Klijentelu je činilo 98 procenata muškaraca, ali je ponekad dolazio i par lezbejki. Starost posetilaca je varirala od starijih tinejdžera do osoba u ranim tridesetim, a rasni sastav je podjednako bio razdeljen među belcima, Afro-Amerikancima i Hispancima. Zbog mešovitosti grupe koja se tu okupljala, svoje lokacije i mogućnosti da se igra, Stounvol In je bio poznat mnogima kao najbolji gej klub u gradu.

Poličiske racije na gej klubove su bile česte – u proseku jednom mesečno po baru. Mnogi barovi su skrivali alkohol, kako bi što pre nastavili s poslom, u slučaju da im pronađeni alkohol bude oduzet. Mnogi vlasnici barova su znali da racije unapred, zahvaljujući korumpiranosti policije. Tokom ubičajene racije – palila su se svetla, mušterije bi bile poređane u vrstu i tražena im je legitimacija; oni koji nisu imali legitimaciju ili oni koji su bili u punom "dragu" bivali su uhapšeni. Zaposleni, kao i upravnici barova su takođe hapšeni. Period neposredno pre Stounvolske revolucije bio je obeležen čestim upadima u lokalne barove – uključujući i Stounvol In, koji je bio predmet racije u utorak pre pobune; nekoliko barova u blizini, među kojima i Čekerbord (Checkerboard) i Tele-Star bili su zatvoreni.

Tako je počelo

25. juna, 1969., u 1:20 ujutru, dvojica uniformisanih policaja-

ca, detektiv i inspektor, ušli su u bar i objavili svoje prisustvo. Dve policajke i dvojica policajaca u civilu su u bar došli ranije, kako bi osmotrili atmosferu i prikupili dokaze. Te večeri se u baru nalazilo oko 200 ljudi.

Standardna procedura je bila da se posetiovi poredaju u vrtu i da im se pregleda legitimacija, a policajke su odvodile mušterije u ženskoj odeći u kupatilu, gde bi im proverile pol, nakon čega bi muškarci u ženskoj odeći bili uhapšeni. Međutim, racija nije išla predviđenim tokom – posetiovi su počeli da odbijaju da krenu u toalet, kao i da predaju legitimaciju. Policija je odlučila da sve prisutne odvede u policijsku stanicu. Međutim, patrolna kola su kasnila i policija je držala posetiove poredane u red skoro 15 minuta.

Stiv Riter (Steve Ritter): Moj najveći strah je bio to da će me uhapsiti. Moj drugi najveći strah je bio da će se u novinama ili na televiziji pojavit slika mene, u haljinu moje mame!

Oni koji nisu bili uhapšeni, bili su pušteni da izadu, ali se nisu razišli kao obično. U svega nekoliko minuta broj ljudi ispred je narastao na 100 do 150, od kojih su neki već bili u klubu, a drugi su se priključili kada su videli sta se dešava.

Kada je došla prva marica, masa, među kojima je bilo najviše LGBT osoba, je već bila narasla na broj deset puta veći od broja uhapšenih. Policija je najpre počela da u kola uvodi članove mafije, što je izazvalo ovacije posmatrača. Zatim su u kola uvedeni radnici bara. Jedan od posmatrača je uzviknuo "Gej snaga!", a masa je odreagovala sa oduševljenjem i rastućim neprijateljstvom. Kada se pronela vest da policija tuče one koji su još uvek u baru, masa je počela da baca na policijska kola kovance, a ubrzo i piske flaše.

Edmund Vajt (Edmund White), pisac: Svi su bili uznemireni, besni i uzbudeni. Niko nije imao slogan, niko nije imao čak ni stav, ali se nešto kuvalo.

Prava tuča je otpočela kada je policija nekoliko puta odvodila i vraćala jednu ženu u kola. Žena je opisana kao tipična njujorška bučica. U jednom trenutku, uspela je da im pobegne, a zatim je počela da psuje i viće na policajce. Neki od posmatrača se sećaju da je žena, čiji je identitet ostao nepoznat, zapravo bila ta koja je podstakla masu na tuču, kada se okrenula prema njima

i počela uzviknula – Zašto ne uradite nešto? Kada ju je policijac ubacio u kola masa je podiviljala – to je bio trenutak kada je scena eksplodirala.

Kap koja je prevršila meru

Više izveštaja o nemirima govori o tome da nije postojala organizacija ili plan pobune, već da se sve dogodilo spontano. Policija je pokušala da obuzda masu i oborila je nekoliko ljudi, što je samo još više razbesnelo prisutne. Nemiri su, u međuvremenu, privukli ljude koji su saznavali šta se dešava i došli da podrže okupljene. Kada je policija bila nadjačana brojem od nekih 500-600 demonstranata, zgrabili su nekoliko ljudi iz kojih su pokušali da se sakriju i zabarikadirali su se u Stounvol In-u. Nakon toga je masa upalila dubre i počela da ga ubacuje u bar, kroz polomljene prozore. Kada su provalili unutra, policija je uzela pištolje. Sukob je trajao oko 45 minuta.

Metačajn novine (Mattachine

da bih znao da je zabava go-to... Policijci su bili potpuno poniveni. Ovo se nikada ranije nije dogodilo. Bili su bešnji nego što si ikada ranije bili, jer i svi drugi su pravili nemire, ali od pedera se ne očekuje da se bune... Nijedna grupa ranije nije primorala policiju na povlačenje, tako da su bili užasno besni. Mislim, hteli su da ubiju.

Oko 4 sata ujutru, ulice su bile gotovo prazne. Mnogi ljudi su sedeli na stepeništu ili su bili okupljeni u obližnjem parku (Christopher Park). Ukupno je uhapšeno trinaestoro ljudi. Neki od učesnika su hospitalizovani, a ranjeno je četvero policajaca. Ceo bar je bio uništen.

Noć posle

Tokom opsade Stounvol In-a, Kreg Rodvel (Craig Rodwell), vlasnik lokalne knjižare, pozvao je Njujork Tajms (The New York Times), Njujork Post (The New York Post) i Njujork Dejli Njuz (The New York

Diana Davies - Gay Liberation Front marches on Times Square, 1969.

NYPL Manuscript and Archives Division, Diana Davies Papers.

newsletter): Stounvol je postao dom toj deci. Kada je bio napadnut, branili su ga. To, i činjenica da nisu imali šta da izgube osim najtolerantnijeg i najotvorenjeg gej mesta u gradu, objašnjava zašto.

Ubrzo su stigle specijalne snage policije, sa zadatkom da oslobode policajce zatvorene u Stounvol In-u. Jedan policajac je imao posećeno oko, dok su dugi zadobili modrice, od stvari koje su bacali na njih.

Policija je bila rešena da uhapsi sve koje je mogla. Sa pridošlim, specijalnim snagama, formirali su falangu i pokušali da očiste ulicu marsiračući polako i gurajući masu pred sobom. Masa ih je otvoreno ismevala.

Bob Koler (Bob Kohler): Bio sam u dovoljno demonstracija

Daily News), da ih obavesti o dešavanjima. Sve tri novine su pokrivale događaj, a Njujork Dejli Njuz je čak vest stavio na naslovnu stranu. Na taj način, vest o pobuni se brzo proširila.

Alen Ginzberg (Allen Ginsberg): Momci su tamo bili prelepí – izgubili su svoj ranjeni pogled koji su imali deset godina.

Sledeće noći demonstranti su se ponovo okupili. Mnogi od prethodne noći su se ponovo vratili.

Hiljade ljudi je bilo okupljeno ispred Stounvol-a, ali i stotine policajaca. Kao i prethodne večeri, demonstranti su palili kontejnere za dubre, gadali policiju i igrali ismevajući ih. Specijalne policijske jedinice su ponovo došle oko dva sata

posle ponoći. One koje su uhapsili, masa je pokušala da osloboди. Ulična tuča je ponovo trajala do četiri sata ujutru.

Događaji koji su usledili u narednim danima

Tokom ponedeljka i utorka nije bilo većih sukoba, delom zbog kiše. Kreg Rodvel je iskoristio tu priliku da napiše i podeli hiljade pamfleta u kojima se zahtevalo da se policija i mafija proteraju iz gej klubova. Pozivalo se da gejevi sami vode svoje lokale, da se Stounvol, kao i drugi lokali koje je vodila mafija – bojkotuje, i da se pritisak javnosti usmeri na gradonačelnika sa zahtevom da preispita situaciju koja se više ne može tolerisati.

U sredu, Vilidž Vojs (The Village Voice) je objavio članak o pobuni, koji je sadržao pogrdne opise kako događaja, tako i samih učesnika i učesnicu. Tim povodom, masademonstranta se ponovo okupila na Kristofer ulici i krenula ka prostorijama Vilidž Vojs-a, s namerom da ih zapali. Bilo je prisutno između 500 i 1000 učesnika i učesnicu. Ponovo je izbila tuča koja je za posledicu imala povredene i među policijom, i među demonstrantima. Ovaj sukob je trajao oko sat vremena.

Epilog

Posle Stounvolske revolucije gejevi i lezbejke u Njujork-u su uspeli da prevaziđu rodne, klasne i generacijske razlike sa ciljem da postanu povezana zajednica. Tokom narednih šest meseci osnovane su dve LGBT organizacije, koje su svoje delovanje ostvarivale kroz direktnu akciju, i pokrenuta su

tri lista, koji su promovisali prava LGBT osoba. U narednih nekoliko godina osnovano je dosta novih LGBT organizacija, kako u SAD, tako i u svetu.

Stounvolska revolucija se često uzima i kao početak savremenog LGBT pokreta u SAD, ali i u svetu. Na godišnjicu ovog događaja, 28. juna, 1970. godine održane su prve parade ponosa u Njujork-u i Los Andeles-u (Los Angeles). Slični marševi i parade organizuju se i u drugim gradovima, obično krajem juna, kako bi se obeležila godišnjica Stounvolske revolucije.

Izvor: Wikipedia